

Fair Play

www.urheilutoimittajat.fi

Urheilutoimittajain Liiton jäsenlehti 3/2020

LIITON UUSI STRATEGIA VAHVASTI URHEILUJOURNALISMIN YTIMESSÄ

SIVUT 8–9

HYVÄÄ KUVAA EI ARVOSTETA

SIVUT 14–15

URHEILUTOIMITTAJAPÄIVÄT JA URHEILUJOURNALISMIN ILTA 14.12.

SIVUT 4 ja 13

VUODEN URHEILIJA -VALINNASTA TULEE KORONAPANDEMIAN TAKIA POIKKEUKSELLINEN

SIVUT 20–21

Henkivakuutus kertoo, että rakastat

Henkivakuutus kertoo, että pidät kädestä kiinni – aina.
Laske yllättävän edullinen hinta järjestöjäsenen
henkivakuutukselle verkossa vaikka heti.

if.fi/henkivakuutus

Vakuutuksen myöntää Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva.

Sisältö 3/2020

4

Urheilujournalismin ilta
14.12.

6-7

Harri Laiho ja Antti Salo
uusina jäseninä
liiton hallitukseen

8-9

Vuosikokous vahvisti
uuden strategian ja
päivitetyt säännöt

9

Nyt on aika hakea
ansiomerkkejä

10-12

Onnistunut otsikko
myy jutun yleisölle

13

Urheilutoimittajapäivät
14.12.

14-15

"Hyvää kuvaa ei arvosteta"

17-19

Urheiludatankin arvo kasvaa
analysoimalla

20-21

Vuoden Urheilija -valinnasta
tulee koronapandemian
takia poikkeuksellinen

22

Kiistelty e-urheilu
Vuoden Urheilija -lajilistalle,
mutta rajoitetusti

23

Urheiluyhteisö yhteisellä
rintamalla häirintää vastaan
– myös toimittajilla iso rooli

24-25

Sanna-Leena Perungan
tie vei kisaladuilta
toimittajaksi

28-29

Urheilutoimituksen arki
muuttuu yhä kiireisemmäksi

32

Golfin Press Team Cup

35-36

Toteutin Mona-Liisa
Nousiaisen haaveen

Vakiopalstat:

5 Pääkirjoitus

16 Kolumni

26 Vieraskynä

27 Kieli pelittämään

30-31 Yksi meistä

33 Jäsenasiaa

34 In memoriam:
Raimo Häyrinen

36 Paikalliskerhokuulumisia

37-38 Kirja-arviot

Fair Play

Urheilutoimittajain Liiton jäsenlehti

Julkaisija

Urheilutoimittajain Liitto ry.
Atomitie 5, C-porras, 00370 Helsinki

Päätoimittaja

Nina Jakonen
toimisto@urheilutoimittajat.fi

Toimitus

Taru Nyholm
Esko Hatunen

Ulkoasu

Taina Kemppainen Tmi, Rauma

Painopaikka

Savion Kirjapaino Oy, Kerava

Ilmoitusmyynti

Urheilutoimittajain Liitto ry
Nina Jakonen, puh. 050 448 4845

Levikki

1 500

Osoitteenmuutokset

toimisto@urheilutoimittajat.fi

Ilmestyminen 2020

nro 3 23.9.

nro 4 9.12.

Toimitus pidättää oikeuden lyhentää,
muokata sekä jättää julkaisematta
toimitukselle lähetettyjä juttuja.

Urheilutoimittajain Liitto ry.

Perustettu 1931

Puheenjohtaja

Kari Linna

Pääsihteeri

Nina Jakonen

Jäsenyydet

Kansainvälinen urheilutoimittajien liitto (AIPS)
Association Internationale de la Presse
Sportive AIPS

Euroopan urheilutoimittajien liitto (UEPS)
European Sports Press Union UEPS

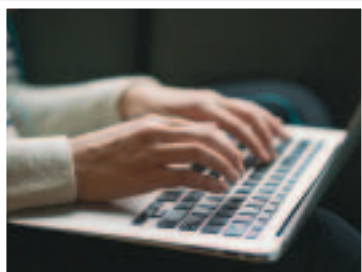
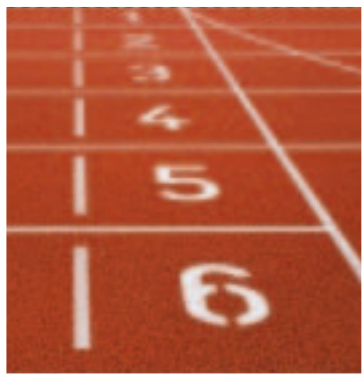
ISSN 0786-5988 (painettu)
ISSN 2670-255X (verkkojulkaisu)

Kuva:
Unplash

4041 0660
Painotuote

Urheilujournalismin ilta 14.12.

Urheilutoimittajain Liitto järjestää ensimmäistä kertaa liiton oman palkitsemistilaisuuden, Urheilujournalismin illan, maanantaina **14. joulukuuta** 2020 Helsingissä.

Illan aikana jaetaan jo tutuiksi tulleet tunnustukset

- ◆ **VUODEN URHEILUJOURNALISTI**
- ◆ **VUODEN TIEDOTTAJA**
- ◆ **ELÄMÄNTYÖ URHEILUTOIMITTAJANA**

Luvassa on myös uutta, sillä uusina palkintokategorioina ovat mm.

- ◆ **VUODEN URHEILUJUTTU**
- ◆ **VUODEN URHEILUVALOKUVA**

Illan aikana julkistetaan myös Vuoden Urheilija -äänestyksen ehdokkaat ja illan aikana alkaa myös Vuoden Urheilija -äänestys.

Laita päivämäärä kalenteriisi, seuraa liiton tiedotusta ja ilmoittaudu mukaan!

www.urheilutoimittajat.fi

**PYSY MUKANA
MATKASSA!**

Fair Play

saapuu painettuna suoraan
kotiisi/työpöydällesi.
Muista ilmoittaa
osoitteenmuutoksesi
**toimisto@
urheilutoimittajat.fi**

Liiton tiedotteet
lähetetään sähköpostitse.
Varmista tiedotteiden
saanti päivittämällä
sähköpostiosoitteesi
**toimisto@
urheilutoimittajat.fi**

Liiton verkkosivut
Ajankohtaiset uutiset ja
aiheet luettavana silloin,
kun sinulle sopii.
www.urheilutoimittajat.fi

Vuoden Urheilija -verkkosivut
Vuoden Urheilija -äänestys-
sen ehdokaslistat, äänestys-
tulokset ja ajankohtaiset
uutiset.
www.vuodenurheilija.fi

Liiton Facebook
Löydät meidät Facebookista
**facebook.com/
urheilutoimittajat**

Liiton Twitter
Seuraa meitä Twitterissä
**twitter.com/
urheilutoimitus**

**Seuraa meitä niissä kanavissa,
jotka sopivat sinulle parhaiten!**

Yhteistyössä:

PÄÄKIRJOITUS

Kari Linna
puheenjohtaja

Urheilujournalismille arvostusta

Liiton vuosikokous järjestettiin Lahdessa 14. syyskuuta. Normaalien kokousasioiden ohella esiteltiin myös liiton uusi strategia vuosille 2020–2024. Liiton strategiaa viedään eteenpäin tunnuksella ”Urheilujournalismin ytimessä”. Teemme vahvasti työtä urheilujournalismin, ammattikunnan ja urheilun arvostamisen nostamiseksi. Visiomme on, että kaikki alalla toimivat journalistit kuuluvat liittoon.

Toinen ”ylimääräinen” asia vuosikokouksen ohjelmassa oli liiton päivitetty säännöt. Niiden ajanmukaistamiseen oli kova tarve, ja ilahduttavasti sääntöpäivitykset hyväksyttiin yksimielisesti. Lopulliseen hyväksymiseen tarvitaan vielä siunaus ylimääräiseltä yhdistyskokoukselta, joka pidetään Helsingissä 13. lokakuuta.

Koronan toinen aalto on iskenyt Suomeenkin, mutta onneksi tilanne on kevääseen verrattuna paljon parempi. Siksi uskallamme katsoa positiivisin silmänaloin tulevaisuuteen. Jo nyt on selvää, että Vuoden Urheilija -äänestys järjestetään. Lyhyemmin listoin kuin yleensä, mutta kuitenkin voimme pitää pitkän perinteen katkeamatta hengissä. Se on tärkeintä.

Ilahduttavaa on myös Urheilugaalan organisaatiolta kuulemamme suunnitelmat heidän vuoden huipputapahtumastaan. Urheilugaala tullaan järjestämään suunnitelmien mukaan, joten 14. tammikuuta pääsemme jälleen juhlistamaan suomalaista urheilua. Totta kai gaalaorganisaatio seuraa koronatilannetta ja on siihen myös valmistautunut erilaisin vaihtoehtoin. Ennen Urheilugaalaa jäsenemme pääsevät jälleen äänestämään Vuoden Urheilijaa. Äänestysaikaa on tänä vuonna hieman lyhennetty, joten muistatthän hoitaa velvollisuutenne ajoissa.

Merkkaa kalenteriisi paksulla tussilla päivämäärä 14. joulukuuta. Silloin järjestämme Helsingissä paitsi syksyltä siirtyneen Urheilutoimittajapäivät myös ideoimamme uuden tilaisuuden – Urheilujournalismin illan. Palkitsemme silloin liiton perinteiset valinnat ja tunnustukset alan toimijoille. Eikä tässä vielä kaikki, laajennamme kattausta uusien palkintokategorioiden muodossa ja vietämme mukavan yhteisen illan kollegojen seurassa. Samassa yhteydessä starttaamme myös Vuoden Urheilija -äänestyksen. Strategiamme eräs painopistealue on nostaa urheilujournalismin arvostusta. Joulukuinen palkitsemistilaisuus on tästä konkreettinen esimerkki, joten tulkkaa kaikki joukolla mukaan.

Vuosikokous:

Harri Laiho ja Antti Salo uusina jäseninä liiton hallitukseen

Urheilutoimittajain Liiton maaliskuinen vuosikokous jouduttiin siirtämään koronaviruksen takia syyskuulle, joten Lahden Hiihtomuseon auditoriossa päästiin 14. syyskuuta käymään läpi liiton sääntömääräiset vuosikokousasiat, hyväksyttiin liiton päivitettyt säännöt sekä esiteltiin liiton uusi strategia.

Teksti: **Nina Jakonen**

Hallituksen erovuoroisista jäsenistä **Taru Nyholm** (Vantaa) ja **Markus Karjalainen** (Kuopio) jatkavat hallitukseen myös seuraavat kaksi vuotta. Hallitukseen valittiin uusina jäseninä **Harri Laiho** (Pori) ja **Antti Salo** (Helsinki). Erovuorossa ollut **Nina Vanhatalo** (Helsinki) ei ollut enää käytettävissä hallitukseen, ja **Asko Tanhuanpää** (Rauma) erosi hallituksesta jo aiemmin.

Hallituksessa jatkavat **Esko Hatunen** (Helsinki), **Jussi Heimo** (Tampere), **Matti Lehtisaari** (Helsinki), **Kari Linna** (pj, Oulu) ja **Tommi Roimela** (Jyväskylä).

"Ammattikunnan arvostus nousee"

Hallituksen tuore jäsen, porilainen Harri Laiho korostaa Vuoden Urheilija -valinnan arvokkuutta.

– Vuoden Urheilija -valinta on se näkyvin osa toimintaa, josta liiton täytyy pitää huolta ja jota täytyy kehittää – toisaalta ajan henkeä kuunnellen, mutta myös perinteitä kunnioittaen.

– Ehkä silti tärkein tehtävä on pyrkiä pitämään huolta urheilujournalismista ja parantaa sen arvostusta ja kiinnostusta. Ainakin täällä maakunnassa on selviä merkkejä siitä, ettei alalle ole oikein tulijoita. Ei ole juuri heitä, jotka näkevät alan tulevaisuuden vaihtoehtona, eikä

Pentti Vuorio Urheilutoimittajain Liiton kunniapuheenjohtajaksi

Kuva: **Matti Hannula**

Urheilutoimittajain Liiton vuosikokouksen yhteydessä Lahdessa liiton kunniapuheenjohtajaksi kutsuttiin **Pentti Vuorio**, 89. Hän on liiton entinen puheenjohtaja, pitkäaikainen hallituksen jäsen ja kunniajäsen.

Vuorion ura urheilutoimittajana on ollut merkittävä. Lukijat ovat saaneet nauttia hänen asiantuntevista kirjoituksistaan muun muassa *Suomen Urheilulehden*, *Uuden Suomen*, *Urheilun Kuva-Aitan* ja *Etelä-Suomen Sanomien* palstoilla. Vuorion kynän jälki näkyy myös kirjallisuuden puolella yli kymmenessä teoksessa, joista tunnetuimpina esimerkkeinä mainittakoon **Lasse Virénistä** kertoneet *Kullatut sekunnit* ja *Kullatut piikkarit*.

Vuorio toimi pitkään myös *Etelä-Suomen Sanomien* päätoimittajana. Eläkkeelle jäätyäänkin hän on ollut aktiivinen urheilukirjoittaja ja -keskustelija.

Pentti "Pesa" Vuoriolla on (lyömätön?) ennätys peräkkäisissä Kalevan kisoissa käymisessä, yli 60 kertaa paikan päällä joka vuosi. Helsingin 1971 yleisurheilun EM-kilpailuissa Vuorio toimi lehdistöpäällikkönä, minkä toimen erinomaisesta hoidosta hän sai kansainvälistä kiitosta. ♦

Lahtelainen Pentti "Pesa" Vuorio kutsuttiin liiton kunniapuheenjohtajaksi vuosikokouksen yhteydessä.

heitäkään, jotka näkisivät urheilutoimittajan työt mielenkiintoisena sivutyönä, kertoo Satakunnan Kansan urheilutoimittajana työskentelevä Laiho.

– Alan kehitys määrittää pitkälti mediatilojen sisällä eikä liitossa – ja niin sen pitää ollakin. Ehkä liitto pystyy silti tekemään jotain arvostuksen ja kiinnostuksen parantamiselle, miksei sillekin, että tekijät pysyvät kehityksessä mukana.

Helsingiläinen Antti Salo on samoilla linjoilla.

– Hallitustyössä minua motivoi lajikunnan ammattitilpeuden ylläpitäminen ja arvostuksen nostaminen. Liiton jäsenten täytyy kokea vahvaa ylpeyttä omasta tekemisestään.

– Perinteisesti on totuttu, että liitossa on jäsenenä ainoastaan sanomalehtien tai tv:n urheilutoimittajia. Maailma muuttuu myös urheilujournalismin alalla, ja ainakin omalta osaltani haluan auttaa ymmärtämään, kuinka erilaisia alan ammattilaisia liiton jäsenistöön kuuluu, kertoo NENT Groupin tuottajana (V sport, Viaplay, Viaplay) työskentelevä Salo.

Liiton päivitettyt säännöt vahvistetaan 13.10. ylimääräisessä kokouksessa

Vuosikokouksessa hyväksyttiin liiton toimintakertomus ja tilinpäätös vuodelta 2019 sekä toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2020. Jäsenmaksuksi vahvistettiin 60 euroa ja liittymismaksuksi 30 euroa.

Vuosikokous hyväksyi myös liiton päivitettyt säännöt. Liiton nykyisten sääntöjen mukaan säännöt vahvistetaan kahdessa peräkkäisessä kokouksessa, joten sääntöjen toinen vahvistaminen vaatii vielä ylimääräisen kokouksen. Ylimääräinen yhdistyskokous pidetään 13.10. Helsingissä.

Vuosikokouksen jälkeen hallitus nimesi liiton varapuheenjohtajaksi **Esko Hatusen**. Hallitus nimesi myös valiokuntien jäsenet. ♦

Urheilutoimittajain Liiton valiokunnat 2020–2021

Koulutusvaliokunta

Koulutusvaliokunta suunnittelee jaideoi liiton koulutustoimintaa. Valiokunta käsittelee myös paikalliskerhojen ja yksittäisten jäsenten koulutusapurahahakemukset. Tavoitteena on tarjota jäsenistölle ajankohtaisia ja monipuolisia huippu-urheiluun ja urheilujournalismin liittyviä koulutustilaisuuksia ja seminaarimatkoja sekä kannustaa jäseniä henkilökohtaiseen ammatilliseen kouluttautumiseen liiton tarjoaman apurahan turvin.

Markus Karjalainen (pj) (markus.karjalainen@savonsanomat.fi)
Esko Hatunen
Minna Uusivirta
Antti Salo
Nina Jakonen (sihteeri)

Vuoden Urheilija -valiokunta

Vuoden Urheilija -valiokunta laatii TOP25-äänestyslistan Vuoden Urheilija -äänestykseen ja TOP5-äänestyslistat Vuoden Joukkue ja Vuoden Valmentaja -äänestyksiin. Valiokunta valitsee vuosittain myös lajien parhaat urheilijat ja vastaa listalla olevista lajeista. Tavoitteena on ylläpitää suomalaista urheilun ja urheilujournalismin arvostusta vuosittaisella Vuoden Urheilija -valinnalla.

Matti Hannula (pj) (matti.hannula@primastory.inet.fi)
Juha Kanerva
(Ilta-Sanomat/Urheilulehti)
Harri Laiho (Satakunnan Kansa)
Matti Lehtisaari (YLE)
Kai Nevala (Kaleva)
Tommi Roimela
(Keski-Suomalainen)
Mika Saukkonen (MTV)
Maria Vesterinen (Turun Sanomat)
Kaija Yliniemi (STT)
Nina Jakonen (sihteeri)

Fair Play -lehden toimitusneuvosto

Fair Play -lehden toimitusneuvosto suunnittelee jaideoi Fair Play -lehden sisällön. Tavoitteena on tarjota jäsenistölle ajankohtaisia aiheita huippu-urheilun ja urheilujournalismin parissa sekä nostaa urheilujournalismin arvostusta.

Nina Jakonen (pj)
(toimisto@urheilutoimittajat.fi)
Harri Laiho
Esko Hatunen
Taru Nyholm

Ansiomerkki-valiokunta

Ansiomerkkivaliokunta käsittelee paikalliskerhojen ja yksittäisten jäsenten ansiomerkkihakemukset. Liitto voi hakea valiokunnan esityksestä jäsenistölle myös valtiolisia Suomen liikunnan ja urheilun ansioristejä ja -mitaleita.

Jussi Heimo (pj)
(jussi.heimo@jaakiekkolehti.fi)
Markus Karjalainen
Nina Jakonen (sihteeri)

Palkitsemisvaliokunta

Palkitsemislautakunta laatii esitykset liiton omiin palkitsemisiin: Vuoden urheilutoimittaja, Vuoden tiedottaja ja Elämäntyö urheilutoimittajana. Valiokunta voi esittää palkittavia myös muiden tahojen palkitsemisiin.

Esko Hatunen (pj)
(esko.hatunen@mbnet.fi)
Matti Lehtisaari
Tommi Roimela
Nina Jakonen (sihteeri)

Vuosikokous vahvisti uuden strategian ja päivitettyt säännöt

Urheilujournalismin ytimessä

Urheilutoimittajain Liiton vuosikokous vahvisti 14. syyskuuta 2020 Lahdessa uuden strategian vuosille 2020–2024. Samalla päivitettiin liiton säännöt, jotka hyväksytään sääntöjen mukaisesti vielä toisen kerran ylimääräisessä yhdistyskokouksessa 13. lokakuuta 2020. Liiton strategiaa viedään eteenpäin tunnuksella ”Urheilujournalismin ytimessä”.

Strategian valmisteluprosessissa strategiatyöryhmän tehonyrkki, hallituksen varapuheenjohtaja **Esko Hatunen** ja pääsihteeri **Nina Jakonen**, oli aktiivisessa roolissa. Pääsihteeri vei prosessia maakuntakierroksen aikana suurimpiin paikalliskerhoihin ja samalla jäsenistön toiveita kuultiin keskustelujen yhteydessä.

– Jäsenistöltä ja paikalliskerhoilta saaduissa viesteissä korostuivat ennen kaikkea urheilujournalismin, ammattikunnan ja urheilun arvostaminen, johon liiton arvotkin perustuvat, kertoo Jakonen.

Alan arvostus nousuun

Keskeinen strategian valmistelua ohjannut periaate oli keskittyminen vastaamaan kysymyksiin, miksi Urheilutoimittajain Liitto on olemassa ja mitä liiton tulee saada aikaan vuosien 2020–2024 aikana.

– Liiton strategia perustuu liiton tehtävään – vaalia laadukasta suomalaista urheilujournalismia sekä kehittämään ammattikunnan yhteisöllisyyttä ja osaamista. Uuden strategian ytimessä ovatkin vahvasti urheilujournalismin ja ammattikunnan arvostus, kiteyttää Jakonen.

– Panostamme jäsenten osaamisen kehittämiseen, luomme alan ajankohtaisia keskustelutilaisuuksia ja mahdollisuuksia verkostoitumiseen. Ylläpidämme vahvasti keskustelua urheilujournalismista erilaisissa tilaisuuksissa ja liiton oman jäsenlehden, *Fair Playn*, kautta.

Strategian myötä liiton toimintaa terävöitetään niin hallituksessa, valiokunnissa, työryhmissä kuin paikalliskerhoissakin.

– Selkeä ja tavoitteellinen strategian mukainen toiminta lisää urheilujournalismin ja ammattikunnan arvostusta. Myös jäsenistön koulutustarpeiden täyttämiseen jää aikaa ja energiaa, mikä vie koko ammattikuntaa ja urheilujournalismia eteenpäin, sanoo puolestaan Hatunen.

Uuden strategian suuntaviivat

1. Haluttu ja kiinnostava urheilujournalistien ”kotipesä”
2. Toimintakulttuurin kehittäminen ja ajantasaistaminen jokaisella tasolla
3. Ammattikunnan arvostuksen lisääminen
4. Eettinen ja aktiivinen viestintä liiton toiminnasta

– Strategian tavoitteena on koota suomalaisen urheilun parissa työskentelevät journalistit mahdollisimman laajasti keskustelemaan alan ajankohtaisista asioista ja ilmiöistä. Näkemykset voivat olla ristiriitaisiakin, mutta erilaisten kohtaamisten ja keskustelujen kautta koko ammattikunta hyötyy urheilujournalismin esillä pitämisestä ja vie alaa eteenpäin, jatkaa Hatunen.

Urheilujournalismin ilta 14.12.

Urheilutoimittajain Liiton tämän vuoden strateginen avaus on 14. joulukuuta ensimmäistä kertaa järjestettävä Urheilujournalismin ilta, jonka tarkoitus on nostaa alan ammattilaisia esille.

– Olemme vuosittain palkinneet Vuoden urheilutoimittajan ja Vuoden tiedottajan sekä jakaneet Elämäntyö urheilutoimittajana -tunnustuksia. Nyt laajennamme palkitsemisperinnettä ja

otamme mukaan lisää erilaisia palkintokategorioita.

– Urheilujournalismin ilta on alan ammattilaisten kohtaamispaikka ja rennon juhla tilaisuus, jossa nostamme esille niin urheilujournalismia kuin alan tekijöitäkin. Luvassa on ajankohtaisia ilmiöitä, onnistuneita toteutuksia ja mielenkiintoisia tarinoita, avaa Jakonen tilaisuuden luonnetta.

Liitto panostaa jatkossakin avoimeen, eettiseen ja aktiiviseen viestintään. Liiton oma *Fair Play* -jäsenlehti pureutuu urheilujournalismin ydinkysymyksiin jokaisessa numerossa.

– Lehtemme on saanut paljon kiitosta, joten sisältöuudistus on tuottanut tulosta. Jatkamme samalla tiellä ja kehittämme lehteä koko ajan, kertoo lehden päätoimittajanakin toimiva Jakonen.

Tulevan vuoden strategiset askeleet keskittyvät pressikorttiuudistukseen, jäsenrekrytointiin sekä alan arvostuksen nostamiseen. Vuosi 2021 on myös juhluvuo, sillä Urheilutoimittajain Liitto täyttää tulevana vuonna 90 vuotta.

Uusilla säännöillä sujuvuutta ja tarkennuksia jäsenedellytyksiin

Vuosikokouksessa hyväksyttiin myös Urheilutoimittajain Liiton päivitettyt säännöt. Säännöissä tarkennettiin mm. jäsenedellytyksiä sekä hallituksen kokoonpanoa.

– Edellisestä sääntöpäivityksestä oli jo aikaa, joten etenkin jäsenedellytykset oli päivitettävä ajantasalle, koska myös opiskelijat voivat nykyään liittyä liittoon opiskelijajäseniksi, kertoo Jakonen.

– Jäsenedellytysten päivittämistä puolsi myös liiton pressikorttiuudistus.

Jatkossa hallituksen koko on puheenjohtajan ja yhdeksän (9) jäsenen sijaan puheenjohtaja ja 6–8 jäsentä vuoden 2021 vuosikokouksesta lähtien.

– Uudella jäsenmäärällä haetaan mahdollisuutta entistäkin joustavampaan ja tehokkaampaan toimintaan, kiteyttää hallituksen puheenjohtaja **Kari Linna**. ♦

Pressikortti-uudistus

Hallitus on valmistellut pääsihteerin **Nina Jakosen** johdolla myös pressikortti-uudistusta, jonka tavoitteena on ottaa käyttöön sähköinen pressikortti vuoden 2021 aikana sekä selkeyttää pressikortin jäsenetuja.

– Pressikortti on ollut liiton tarjoama ja erittäin iso jäsenetu jo vuosia, ja se on kuulunut jokaiselle liiton jäsenelle jäsenstatuksesta riippumatta. Hallitus on linjannut, että jatkossa etu kuuluu vain ammattimaisesti urheilujournalismin alalla toimiville A-jäsenille sekä erillisestä hakemuksesta liiton B-jäsenille, jotka toimivat sivutoimisesti urheilujournalismin parissa.

– Uudistuksella tarkennetaan entisestään pressikortin käyttöoikeuksia ja tarjotaan pressikorttiedut niille, joille ne ammatin harjoittamisen osalta kuuluvatkin. Pressikortti on iso jäsenetu, joten liitolla on myös iso vastuu niiden myöntämisessä, tiivistää Jakonen.

Käytännössä pressikortti-uudistus tarkoittaa, että kaikkien liiton A-jäsenten jäsenedellytykset tarkistetaan liiton toimesta. Paikalliskerhoihin liittyvien B-jäsenten osalta edessä on pressikorttihakemuksen täyttö, jonka jälkeen liiton nimeämä työryhmä hyväksyy/hylkää hakemuksen. B-jäsenten osalta pressikorttihakemus ei ole vuosittainen, vaan pressikortti myönnetään kahdeksi vuodeksi kerrallaan.

– Edelleen kaikki, jotka pressikortin ansaitsevat, saavat sen myös jatkossakin, tiivistää Jakonen.

Pressikortti-uudistus sai ”avauspotkun” opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) erityisavustuksen myötä.

– Yksi asian liikkeelle paneva voima oli OKM:n toiminta-avustuskriteerien muuttuminen. Se velvoitti meidät sekä päivittämään liiton säännöt että tarkistamaan jäsenkriteerit. Ei ole kyse halusta päivittää säännöt, vaan siitä, haluammeko olla olemassa. Haimme tälle isolle projektille erityisavustusta, ja se myös myönnettiin. Nyt on siis toiminnan ja toteutuksen aika, hallituksen puheenjohtaja **Kari Linna** korostaa.

Sähköiseen pressikorttiin siirrytään vaiheittain, eli ainakin ensimmäisen vuoden ajan rinnalla kulkee myös perinteinen muovinen pressikortti, johon liimataan erikseen kuluvan vuoden vuositarra. ♦

Nyt on aika hakea ansiomerkkejä

Urheilutoimittajain Liitto täyttää ensi vuonna 90 vuotta. Juhlavuoden kunniaksi tullaan perinteiseen tapaan jakamaan normaalia suurempi määrä erilaisia ansiomerkkejä liiton ja sen paikalliskerhojen hyväksi tehdystä työstä.

Esitys opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämistä Suomen liikuntakulttuurin ansiomitaleista ja -risteistä on tehtävä **30.9.2020 mennessä** liiton hallitukselle, jotta varsinainen hakemus ehtii ajallaan ministeriöön.

Esitys liiton omista ansiomerkeistä, kultaisesta ja hopeisesta, on tehtävä **30.11.2020 mennessä** liiton hallitukselle.

Esitykset tulee lähettää määräkäytännön mennessä sähköpostitse liiton toimisto@urheilutoimittajat.fi. Mukaan on liitettävä myös puhelinnumero tietojen tarkentamista varten. Merkkien myöntämisestä vastaa liiton hallitus.

Liiton kultainen ansiomerkki:

- vähintään 10 vuotta liiton hallituksessa tai
- vähintään 15 vuotta liiton muissa luottamustehtävissä tai
- vähintään 15 vuotta liiton paikallisyhdistyksen johtotehtävissä (puheenjohtaja, sihteerin, rahastonhoitaja, hallitus, toiminnan tarkastaja) tai
- vähintään 25 vuotta työtä urheilutoimittajana

Liiton hopeinen ansiomerkki:

- vähintään 5 vuotta liiton hallituksessa tai
- vähintään 8 vuotta liiton muissa luottamustehtävissä tai
- vähintään 10 vuotta liiton paikallisyhdistyksen johtotehtävissä tai
- vähintään 15 vuotta työtä urheilutoimittajana

Ansiomerkit voidaan myöntää tapauskohtaisesti myös muilla kriteereillä.

Valtiolliset mitalit ja ristit

Suomen liikuntakulttuurin ansiomitali myönnetään pitkäaikaisesta seuratoiminnasta (vähintään 10 vuotta) puheenjohtajana, sihteerinä tai muusta aktiivisesta toiminnasta liikuntakulttuurin hyväksi.

Ansiomitali kullatuin ristein myönnetään pitkäaikaisesta seuratoiminnasta (vähintään 25 vuotta) tai pitkäaikaisesta seuratoiminnasta (vähintään 10 vuotta) ja pitkäaikaisesta alueellisesta toiminnasta (vähintään 5 vuotta) liikuntakulttuurin hyväksi.

Ansioristi myönnetään pitkäaikaisesta valtakunnallisesta toiminnasta (vähintään 10 vuotta) liikuntakulttuurin hyväksi tai pitkäaikaisesta seuratoiminnasta (vähintään 30 vuotta)

Kultainen ansioristi myönnetään pitkäaikaisesta valtakunnallisesta toiminnasta (vähintään 20 vuotta) sekä kansainvälisestä toiminnasta liikuntakulttuurin hyväksi.

Ansiomitali myönnetään yli 30-vuotiaille ja muut ansiomerkit yli 40-vuotiaille.

Hakemuksissa ilmoitetaan myös kaikki liikuntaan liittyvät ansiot, kuten esim. valmennus, julkaisu-toiminta, varojenkeruu, myös toimiminen muissa kuin ansiomerkkiä hakevassa yhteisössä, suuremmat urheilusaavutukset tai muu merkittävä toiminta liikuntakulttuurin alalla.

Liikuntakulttuurin hyväksi suoritettujen toiminnan ajanjaksoja laskettaessa kukin ajanjakso otetaan huomioon vain kerran korkeimman toimintatason mukaisena.

Liikuntakulttuurin hyväksi suoritettujen toiminnan arvioinnissa arvostetaan vapaaehtoistyötä urheilu- ja liikuntatoimintaa järjestävien seurojen, alueorganisaatioiden tai valtakunnallisten organisaatioiden hallituksissa, jaostoissa, valmennus- ja erotuomaritoiminnassa sekä kilpailujen järjestelytehtävissä ja varojen keruutehtävissä liikuntatoiminnan järjestämiseen.

Haettaessa ansiomerkkiä päätoimisen tehtävän perusteella on hyvä tuoda esiin myös päätoimessa liikuntakulttuurin hyväksi tehdyn työn laatua, kuten toiminnassa aikaansaatuja tuloksia. ♦

– Monipuolisuus ja vaihtelu ovat valttia otsikoinnissa. Toki meillä on vahva tuntuma siitä, millainen otsikkotyö toimii todennäköisimmin, kertoo *Iltalehden* urheilun uutispäällikkö Markku Saarinen.

Onnistunut otsikko myy jutun yleisölle

Hyvä otsikko on verkossa julkaistavan jutun olennaisin elementti. Jos otsikko ei houkuttele lukemaan, menee hyväkin journalistinen sisältö hukkaan. Silti otsikko ei saa pettää lukijansa luottamusta tai johtaa harhaan.

Teksti: **Taru Nyholm, Esko Hatunen** Kuva: **Inka Soveri**, *Iltalehti* ja **Pete Aarre-Ahtio**, *Ilta-Sanomat*

Suomalaista iltapäivälehdistöä edustava *Iltalehti* kertoo verkkosivuillaan välittävänsä tietoa riippumattomasti ja moniarvoisesti lukijoilleen, jotta he voivat itsenäisesti muodostaa oman mielipiteensä.

Lehden otsikointia tarkastelevalle kriittiselle mediakuluttajalle saattaa perustellusti hiipiä kuitenkin mieleen kysymyksiä. Antavatko esimerkiksi otsikot: ”SE-miehen suoritukset täyttää kuraa – tässä ovat yleisurheilukauden Leijonat ja lampaat” ja ”Huomasitko tätä urotekoa? Kimi Räikkösen auto oli teipattu kasaan – silti

kauden paras suoritus” (14.9.) lukijalle tilaa muodostaa oman mielipiteensä?

Journalistin ohjeiden mukaan otsikoille, ingresseille, kansi- ja kuvateksteille, myyntijulisteille ja muille esittelyille on löydettävä sisällöstä kate.

Iltalehden urheilun uutispäällikkö **Markku Saarinen** kertoo otsikoinnin olevan jutunteossa aivan keskeinen työvaihe.

– Otsikointiin uhrataan paljon aikaa ja vaivaa. Nyt kesän jälkeen huomaa, että kesätoimittajien kehityksen näkee kaikkein konkreettisimmin heidän ky-

vyssään otsikoida juttunsa. Jos on ensimmäistä kertaa iltapäivälehdessä töissä, meidän otsikointikulttuurimme on varmasti vieras. Siinä voi ottaa nopeasti isoja steppejä eteenpäin – toisaalta myös kokeneemmat toimittajamme panostavat koko ajan otsikointinsa kehittämiseen, Saarinen kertoo.

Iltalehden otsikointiprosessissa jutun koostava toimittaja hioo oman näkemyksensä mukaan parhaan mahdollisen otsikon.

– Jos aika sallii, toimittaja pallottelee otsikkoa kollegansa tai uutispäällikön

kanssa jo jutun kirjoitusvaiheessa. Usein otsikko menee tällaisenaan läpi. Joskus uutispäälliköllä voi olla vahva näkemys siitä, minkälainen otsikon pitää olla.

– Harvemmin uutispäällikkö kuitenkaan jyrää täysin toimittajan otsikkoa, vaan sitä hiotaan yhteispelillä lopulliseen muotoonsa. Meillä urheiluosastolla käy varsin harvoin niin, että toimittaja ei yhtään tiedä, minkälaisella otsikolla hänen juttunsa menee julki. Toki pienempää hiomista uutispäällikkö tekee usein omin päin, Saarinen kertoo.

”Vaihtelu on valttia”

Iltalehden isommissa pääjutuissa ja longform-tyyppisissä verkkojutuissa otsikon hiomiseen ja pallotteluun voidaan käyttää Saarisen mukaan todella paljon aikaa. Prosessiin voidaan osallistaa useita henkilöitä monen päivän aikana. Pienemmissä, nopeammissa jutuissa polku jutun valmistumisesta julkaisuun on suoraviivaisempi.

– Monipuolisuus ja vaihtelu ovat valttia otsikoinnissa. Toki meillä on vahva tuntuma siitä, millainen otsikkotyö toimii todennäköisimmin. Maneerimme kaksoispisteinen, ajatusviivoineen ja lopun sitaatteineen lienee monelle lukijalle tuttu. Maneeri on maneeri, koska se toimii, mutta yhtä lailla kaavaa pyritään tietoisesti rikkomaan, kun sille on paikka, Saarinen kertoo.

Esimerkiksi pitkien otsikoiden valtakaudella hyvin lyhyt ja toteava otsikko voi uutispäällikön mukaan toimia piristävänä poikkeuksena otsikotulvassa.

– Otsikkoa muutetaan herkästi, jos juttu ei performoi sillä tavalla, kuin olemme odottaneet. Etenkin tärkeimmissä profiilijutuissa tätä tarkkaillaan antennit herkällä. Olemme käyttäneet varsinaista A/B-testausta toistaiseksi säästeliäästi, mutta senkin mahdollisuuksia tutkitaan edelleen, Saarinen avaa.

A/B-testauksessa jutusta ja/tai otsikosta luodaan toisistaan kaksi tai useampi versioita, jotka poikkeavat hieman toisistaan. A/B-testauksessa näiden variaatioiden tehokkuutta verrataan keskenään ja valitaan variaatioista parhaimman tuloksen antava versio.

”Nollatoleranssi huijausotsikoille”

Saarisen mukaan otsikoinnista tulee yllättävän vähän palautetta suoraan toimitukseen. Hän arvelee siihen olevan kaksi syytä.

– Ensinnäkin iltapäivälehtien räväkkä tapa otsikoida juttunsa on juurtunut valtavirtaan. Toisekseen olemme *Iltalehdes*ä ottaneet viimeisen noin viiden vuoden aikana todella merkittäviä steppejä eteenpäin otsikoinnin laadussa.

– Meillä on nollatoleranssi huijausotsikoille ja otsikoille, jotka eivät paljasta mitään jutun sisällöstä tai mikä pahin-

MAASTOHIIHTO

Jättipommi! Norjan hiihtotähti Therese Johaug kärysi dopingista

Norjan hiihtotähti Therese Johaug on käynyt dopingista.

Urheilu | Ralli

Rallipomot ovat vetämässä mattoa Tommi Mäkinen alta – ”Olemme todella pettyneitä”

🕒 29.02.2020 klo 21:03

Tommi Mäkinen on purkanut tunteitaan ranskalaiselle AutoHebdo-lehdelle.

Urheilu | Muut lajit

Nyt se on valmis: Tältä näyttää 5 000 000 000 dollaria maksanut megastadion – omaiset surevat työntekijän järkyttävää kohtaloa

🕒 09.09.2020 klo 22:19

Miljardeja maksanut SoFi-stadion ei täyty katsojista vielä hetkeen.

ta vääristävät jutun sisältöä. Karkeasti sanottuna tämä on meille klikkiotsikon määritelmä, Saarinen kertoo.

Onnistumisten nimeäminen otsikoinnissa on Markku Saariselle hankalaa. Pyynnöstä hän nostaa esiin kaksi: ”Nyt se on valmis: Tältä näyttää 5 000 000 000 dollaria maksanut megastadion – omaiset surevat työntekijän järkyttävää kohtaloa” ja ”Rallipomot ovat vetämässä mattoa Tommi Mäkinen alta – ”Olemme todella pettyneitä”.

– Ensimmäinen esimerkki on selkeästi ulkomaan uutinen, eli siinä ei ole läheisyyttä lukijalle. Silti se nousi hitti-jutuksi, ja tulkintani mukaan huomiota herättävän suuri numerosarja toimii tässä ja rikkoo tavanomaisen otsikoinnin kaavaa.

– Tietyt urheilupersoonat, kuten Tommi Mäkinen, kiinnostavat lukijoita yllättävän paljon, vaikka uutinen olisi pienempikin. Nämä nimet laitetaan aina otsikkoon kokonaan. Nämä eivät ole suurimpia hittijuttujamme, mutta sellaisia, jotka nousivat kokoaan suurempaan menestykseen nähdäkseni nimenomaan otsikon ansiosta, Saarinen sanoo.

Negatiivisia esimerkkejä uutispäällikkö ei halua nimetä.

– Kielteisiä en lähde tähän listaamaan, vaikka jopa meille saattaa joskus tulla epäonnistumisia. Voin ylpeänä seistä otsikointimme takana. En välttämättä olisi voinut sanoa samaa vajaat 10 vuotta takaperin, Saarinen päättää.

Otsikointi on tiimityötä

IL Urheilun kilpailijan IS Urheilun verkko-otsikoinnin prosessi on myös tiimityötä. Useampi silmäpari löytää tuoreempia kulmia otsikkoon. Useammat aivot myös kiteyttävät paremmin sen, mikä sisällössä on oleellista ja ennen kaikkea yleisöä kiinnostavaa. Jutun kirjoittanut toimittaja tekee otsikkoehdotuksen tai mieluummin useampia.

– Aina, kun toimittaja haastaa itsensä tekemään otsikon useammasta eri kulmasta, on mahdollisuus oppia otsikoinnin taidosta jotakin uutta, IS Urheilun uutispäällikkö Rami Tuisku kertoo.

Tämän jälkeen urheilutoimituksen julkaisuvuorossa oleva toimittaja tai uutispäällikkö tutkii ehdotusta. Jos on tarvetta, he voivat tehdä uusia otsikkoehdotuksia.

– Otsikointi on toimittajan keskeinen osaamisalue nykyään. Olipa verkossa kyse tekstistä, podcastista tai videosisällöstä, niin otsikko on se asia, jolla juttu myydään yleisölle, sanoo IS Urheilun uutispäällikkö Rami Tuisku.

– Kun toimittaja keskustelee eri otsikkoehdotuksista kollegan kanssa pari minuuttia, paranee jutun ”veto” yleensä kymmeniä prosentteja, Tuisku valottaa.

Juttu siis käytännössä elää ja kuolee otsikkonsa mukana. Jos otsikko ei houkuta lukemaan, sitä muokataan. *IS Urheilussa* yksittäisen jutun kohdalla voidaan kehittää nopeastikin uusi otsikko, jolla juttu julkaistaan tai käyttää A/B-testausta.

Valmista kaavaa ei ole

Hyvää otsikkoa pohtivat päivittäin kymmenet urheilutoimittajat eri medioissa. Otsikoinnin tyyli on jollakin tavalla muotoutunut toimituksen tyylikirjojen ja käytännön mukaan kullekin medialle ominaiseksi. Valmista patenttia ei ole, mutta joihinkin asioihin pitää kiinnittää huomiota.

– Jos otsikon merkkimäärä alkaa mennä yli 140:n, pitää tiivistää, Tuisku kertoo *IS Urheilun* periaatteista.

Tuo maksimipituus toimii hyvin eri ympäristöissä ja rivittyy hyvin esimerkiksi mobiilinäkymässä sekä *Iltä-Sanomien* verkkosivun oikeassa reunassa olevassa suosituimpien juttujen Luetuimmat-listauksessa. Päästäkseen *Iltä-Sanomien* verkkosivun TOP10- tai mobiilisivun TOP5-listalle, siellä näkyvän tekstin, siis otsikon, täytyy riittää herättämään lukijan huomio.

– 140 merkkiin pystyy upottamaan erilaisia koukkuja ja informaatiota. Jos otsikko on esimerkiksi ”*Therese Johaug kärysi dopingista*”, ei siinä tarvitse olla mitään ylimääräistä.

IS Urheilussa jokainen otsikko on oma yksilönsä, eikä ole valmista kaavaa, jonka mukaan niitä rakennetaan. Ei ole myöskään pakkoa, että otsikko sisältäisi esimerkiksi sitaatin tai olisi moniosainen.

Otsikointi ja analytiikka motivoi

Uutistyö urheilun verkkotoimituksessa on hektistä ja otsikointi vähintään yhtä intensiivistä. Kaikille tämä paineistettu rooli ei sovi. Rami Tuisku työskenteli viitisen vuotta sitten noin puolentoista vuoden jakson *IS Urheilussa* pelkästään nettiuutisoinnin parissa ja oli kehittämässä omalta osaltaan verkkoprosesseja.

Hän teki paljon esimerkiksi julkaisujen juttujen uudelleen otsikointia. Niiden toimivuutta hän tutki analytiikan avulla, mikä näytti parhaimmillaan parissa minuutissa, lähteekö juttu nousuun uuden otsikon kera.

– Ne ovat hienoja onnistumisen hetkiä, kun jonkun jutun pystyy pelastamaan tai toisen jutun otsikon kehittämässä on pystytty kollegan kanssa arvaamaan, mitä Suomen kansa haluaa lukea. Tällaiset onnistumiset kiireisessä arjessa ovat ilon hetkiä tämän työn te-

kemisen kannalta, Tuisku kertoo kokemuksistaan.

Pahamaineinen klikkiotsikko

Klikkiotsikko on termi, johon liittyy kielteisissä merkityksiä – osittain syyttä. Jokaisen toimittajan tavoitteena juttua tehdessä pitää olla, että lukijat haluavat lukea juuri minun juttuni. Lähtökohta on, että otsikon yleisölleen antama lupaus pitää lunastaa.

– Klikkiotsikot kääntyvät tekijäänsä vastaan. Otsikkoa suunniteltaessa kannattaa miettiä, voiko tämän otsikon tekemällä aiheuttaa lukijalle pettymyksen ja sitä kannattaa välttää, kertoo Tuisku periaatteistaan.

Verkkotoimittajan työssä on monia taitoja, jotka pitää hallita sisällön tuottamisen lisäksi. Jutun kaikkien elementtien pitää olla tasapainossa ja täyttää riittävät laatukriteerit. Silti otsikoinnin merkitys korostuu.

– Otsikointi on toimittajan keskeinen osaamisalue nykyään. Olipa verkossa kyse tekstistä, podcastista tai videosisällöstä, niin otsikko on se asia, jolla juttu myydään yleisölle.

Lisäksi on hyvä muistaa, että kaupallisessa mediassa näkyvyys ja yleisön tavoittaminen on taloudellisen menestyksen pohja. Siinäkin työssä otsikko on tärkein yksittäinen juttuelementti. ♦

Valtakunnalliset Urheilutoimittajapäivät Helsingissä 14.12.

Urheilutoimittajain Liitto isännöi valtakunnallisia Urheilutoimittajapäiviä, jotka järjestetään maanantaina **14. joulukuuta** 2020 klo 12.00–18.30 Helsingissä. Ohjelmassa on mielenkiintoisia puheenvuoroja sekä ajankohtaisia katsauksia miten koronavirus on vaikuttanut urheilumedioihin ja urheilujournalismiin. Urheilutoimittajapäivien jälkeen alkaa liiton oma palkitsemistilaisuus Urheilujournalismin ilta.

Urheilujournalismin uudelleen rakennus – mitä koronaviruksen jälkeen? Miten korona vaikutti ja muutti urheilu-uutisten tuottamista ja sisältöjä? Millaisia uusia aiheita urheilujournalismissa käsitellään ja mitä vanhasta jää jäljelle? Tarvitseeko urheilujournalismi tuloksia? Mikä on urheilutoimittajien työtilanne? Onko edessä uuden alku vai uusi ura jollain muulla alalla? Mikä on kustantajan näkökulma? Koronan vaikutus sisältöihin ja yleisön kulutustottumuksiin – mistä asiakkaat ovat valmiita maksamaan ja mistä asiakkaat pystyvät maksamaan ja mistä haluavat maksaa? Minkälainen rooli freelancereilla on jatkossa? Kuka maksaa ja mitä? Miten koronavirus ja muut virukset koskettavat urheilijan elämää? Muun muassa näistä aiheista keskustellaan Urheilutoimittajapäivillä tiiviisti, joten ilmoittaudu mukaan!

Urheilutoimittajapäivät on **liiton jäsenille maksuton** tapahtuma. **Muille osallistumismaksu** on 100 euroa.

Sitovat ilmoittautumiset maanantaihin 30.11. mennessä liiton verkkosivuilla olevalla erillisellä ilmoittautumislomakkeella: www.urheilutoimittajat.fi. Paikkoja on rajoitetusti. **Huom!** Jos ilmoittautunut jättää tulematta paikalle tai peruu tulonsa alle 7 vuorokautta ennen tilaisuutta, perimme 50 euroa.

Lisätiedot: Nina Jakonen, puh. 050 44 84 845, toimisto@urheilutoimittajat.fi.

Yhteistyössä mukana Urheilu Mehiläinen.

Ohjelma

Maanantai 14.12.

klo 12.00 Ilmoittautuminen ja lounas

klo 13.00 Avaussanat

Kari Linna, Urheilutoimittajain Liiton puheenjohtaja

klo 13.15 Kustantajan näkökulma

Silja Tenhunen, Ohjelmistokehitysyhtiö Anygraafin journalistinen asiantuntija

klo 13.45 Tarvitseeko urheilujournalismi tuloksia?

Elisa Jussila, Yle Urheilun toimituspäällikkö

Petri Lahti, Ilta-Sanomien urheilutoimituksen esimies

klo 14.45 Case Ilkka-Pohjalainen

Minna Kallasvuo, Ilkka-Pohjalaisen urheilutoimituksen tiiminvetäjä

klo 15.15 Kahvitauko

klo 16.00 Paneelikeskustelu: Mitä koronaviruksen jälkeen?

*Keskustelemassa mm. Juha Tuuna (Salon Seudun Sanomat),
Pasi Peltola (freelancer) ja Juha Luotola (Satakunnan Kansa)*

klo 17.15 Urheilija ja virukset

Mira Toivonen, Urheilu Mehiläisen ja Hiihtoliiton lääkäri

klo 18.30 Urheilutoimittajapäivien päätös

Muutokset ovat mahdollisia.

Koronafakta

Sekä Kalle Parkkiselle että Tomi Natrille koronakevät oli raju isku. Tässä muutamia vaikutuksia kahdelle valokuvaajalle.

Parkkinen:

- kalenteri tyhjäntyi kevään osalta kokonaan
- keväisin Tampereella pelataan yleensä monenlaisia pudotuspelejä, joihin tarvitaan valokuvaajaa – nyt ei pelattu
- tarkoituksenani oli seurata jalkapallomaajoukkueen matkaa kohti EM-kisoja ja pohdin esimerkiksi sellaista, vietäkö juhannusta Pietarissa vai tulenko välillä käymään Suomessa
- kauhea määrä majoituksia piti perua
- kokonaisuutena tappioissa puhutaan viisinumeroisista luvuista, eikä ensimmäinen numero ole 1
- vaikutus jatkuu edelleen, kun ei tiedetä, pystytäänkö tapah-tumia järjestämään
- voisi kysyä, miltä sinusta tuntuisi, jos sinulta vietäisiin esimerkiksi puolen vuoden työt, etkä saisi kuukausipalkkaa

Natri:

- kalenteri tyhjäksi täysin moneksi kuukaudeksi – nyt olen tehnyt muutamia naisten pesäpallokeikkoja
- sain koronatukea ja käytin sen valokuvausstudioni viimeistelyyn, mutta eipä nyt ole juuri ollut rippikuvauksia tai ylioppilaskuvauksiakaan.
- onneksi olen tehnyt jonkinlaisia kuvapankkia – näin kuvatoimiston arkikuvista (liikennekyltit, poliisiautot yms.) olen saanut joitain palkkioita
- peruutuksia on tullut tapah-tumien osalta paljon – niistä muutamit ovat olleet monena vuonna ihan kesän kohokoh-tia. ♦

”Hyvää kuvaa ei arvosteta”

Valokuvaajien asema oli heikentynyt jo ennen koronapandemiaa. Nyt tilanne on monella tavalla liki kestämätön.

Teksti: **Tommi Roimela** Kuvat: **Tomi Hänninen** ja **Tomi Natrin kotialbumi**

Valokuvaaja **Kalle Parkkisen** viesti ei jää epäselväksi.

– Asennemuutos pitää tulla kuvaa kohtaan. Usein jutussa oleva kuva on vain ikään kuin todiste siitä, että ollaan oltu paikalla jossain tapahtumassa. Hyvää kuvaa ei arvosteta, Parkkinen näkee.

Pitkän linjan ammattikuvaaja Parkkinen ymmärtää hyvin mediatalojen pienenevät resurssit. Lehdissä vyötä kiristetään jatkuvasti pakon sanelemana, mutta tamperelaisen Parkkisen mukaan ei lähellekään aina oikeasta kohdasta.

– On varmasti juttukeikkoja, joissa toimittaja voi kuvata esimerkiksi känny-

källä aivan riittävän hyvän kuvan. Mutta sitten pitäisi nähdä, milloin kuvaan pitää satsata. Resurssit pitäisi kohdistaa ”isoihin juttuihin”, sellaisiin, joissa halutaan, että kuva kertoo tarinaa, Parkkinen miettii.

Parkkinen tietää, mistä puhuu. Hän on kuvannut vuosia täysammattilaisena. Isoimmat työnantajat ovat Ilta-Sanomat, STT-Lehtikuva ja ulkomaiset kuvatoimistot. Ilta-Sanomille hän kuvaa vähän kaikkea, mutta pääsääntöisesti hän elää urheilukuvauksella. Parkkinen on erittäin huolissaan alansa tilanteesta.

– Nätisti sanottuna tilanne on ihan perseestä. Kaikki haluavat kuvata urheilua, mutta meitä ammattilaisia alkaa olla aika vähän. Toivottavasti tilaajat ymmärtävät tilanteen. Työ pitäisi tilata ammattilaisilta, Parkkinen paaluttaa.

Parkkisen viesti on siis se, että kuvaa pitää arvostaa. Etenkään Suomessa tilanne ei koko ajan näin ole.

– Kun kuvaan ulkomaisille urheilutoimistoille, vaatimustaso on aivan eri planeetalla. Siellä on se tilanne, että se kuva on ainoa asia, jota he ovat myymässä. Siksi sitä arvostetaan.

← **Tomi Natri** on havainnut alan kirsittyvän tilanteen jo ennen koronaa.
– Ennen soitettiin paikalle, jos oli jonkinlainen kamera ja muut vehkeet. Nyt kilpailutilanne on muuttunut. Yleensä keikan saa, jos pystyy kuvaamaan myös videota, ja drone alkaa olla melkein vaatimus.

Kalle Parkkinen ymmärtää hyvin mediatalojen pienenevät resurssit. Lehdissä vyötä kiristetään jatkuvasti pakon sanelemana, mutta tamperelaisen Parkkisen mukaan ei lähellekään aina oikeasta kohdasta.

– On varmasti juttukeikkoja, joissa toimittaja voi kuvata esimerkiksi kännykällä aivan riittävän hyvän kuvan. Mutta sitten pitäisi nähdä, milloin kuvaan pitää satsata. Resurssit pitäisi kohdistaa ”isoihin juttuihin”, sellaisiin, joissa halutaan, että kuva kertoo tarinaa.

Kuvaamista ja opettamista

Samaan aikaan toisaalla. Toisen kuvaajan, **Tomi Natri**, kanssa haastattelujan sopiminen saa mielenkiintoisen lisäkäänteen. Natrille aamupäiväaika ei sovi, sillä hän on tekemässä sijaisena liikunnanopettajan töitä Lapualla. Puhelimeen vastaa lopulta hieman väsyneen kuuluisen kuvaaja, jolla on takana neljä tuntia jalkapalloa ja sen opettamista. Tähtäkö ammattivalokuvaajan elämä on mennyt, että hänen pitää tehdä muita töitä?

– Ei nyt ihan niinkään. Kuvaaminen on päähommani, mutta olen jo vuosia tehnyt sijaisuuksia liikunnan- ja englanninopettajana, Natri kiistää epäilyt siitä, että kuvaajan on mahdotonta elättää itsensä pelkästään kuvaamalla.

– Mutta kieltämättä nyt, kun puhelin soi heti ensimmäisellä kouluviikolla, lähdin ilolla töihin, hän lisää.

Iloisuutta lisäsi siis koronapandemian tuoma tilanne. Natri työskentelee jääkiekkoseura Pelicansin kuvaajana, ja sitä ennen hän ollut SM-liigalla töissä. On helppo ymmärtää, että hänen tilanteessaan on keväästä asti ollut melko hiljaista kuvaustöiden osalta. Mutta Natri on havainnut alan kiristyvän tilanteen jo aiemmin.

– Ennen soitettiin paikalle, jos oli jonkinlainen kamera ja muut vehkeet. Nyt kilpailutilanne on muuttunut. Yleensä keikan saa, jos pystyy kuvaamaan myös videota, ja drone alkaa olla melkein vaahtimus, Natri korostaa.

Moniosaaminen on tarpeen jo sen vuoksi, että kännykän kehittymisen myötä kilpailijat ovat lisääntyneet. Natri

ei tosin koe, että kännykkä olisi juurikaan töitä syönyt.

– Nopeissa tilanteissa kännykälle ei pärjää. Kuvaan myös kuvatoimistoille, ja jos esimerkiksi liigapelissä joku on saanut suihkukomennuksen, on poistuvasta pelaajasta myyty kuvatoimistolle kännykkäkuva lähes samalla hetkellä, Natri kertoo.

Kalliit investoinnit

Kuvaa ei arvosteta. Vaaditaan monipuolista osaamista. Kilpailijat saattavat tarjota kuvia tilaajille jopa ilmaiseksi. Pitäisi olla monenlaiseseen kuvaukseen sopiva välineistö. Helpolta ei ammattivalokuvaajan arki kuulosta. Etenkin, kun usein ammattikuvaaja on hyväänkin harrastajaan verrattuna kovin erilaisessa tilanteessa taloudellisesti.

– Monet ovat muualla päivätöissä. Heillä on kustannusrakenne ihan erilainen, ja he voivat tehdä työtä halvemmalla. Se on suuri ongelma alalla, Parkkinen näkee.

– Kuvaajan investoinnit ovat ihan hirveät. Kerran laskin, että mulla oli olohuoneen lattialla 80 000 euron kameravälineistö. Sitten välillä kuulee sitäkin, että kuva pitäisi antaa ilmaiseksi, Parkkinen päivittelee.

Harrastekuvaajat ovat omalta osaltaan pumpanneet kuvan hintoja alaspäin. Parkkinen ja Natri tosin ovat kovan luokan ammattilaisia, eikä heidän ole tarvinnut toistaiseksi hintakilpailuun lähteä.

– Aika hyvin olen saanut sen mitä pyydänkin. Pyydänkö sitten liian vähän, sitä en tiedä. Olen kuitenkin freelancerina käynyt kuvaamassa NHL:ää ja

golfin Euroopan Touria. Kun on tällaisia näyttöjä, silloin voi pyytääkin, Natri korostaa.

Myös Parkkinen on tunnettu kuvaaja ulkomaan kilpailuissa. Erityisesti ampu-mahiihdossa hän on kohonnut eturivin kuvaajaksi, ja viime talvena hän menestyi jopa Kansainvälisen Ampumahiihtoliiton kuvakilpailussa. Ykkösrivin miehenä Parkkinen korostaa mediatyössä yhtä asiaa yli kaiken.

– Toimittajan kanssa pitää puhua siitä, millaista kuvaa halutaan. Ei minun tarvitse tietää tarkkaan, mitä toimittaja kirjoittaa. Se, mistä hän kirjoittaa, olisi jo hyvä tietää, Parkkinen muotoilee.

Selvää on, että edellisenkaltaista yhteistyötä ei juttukeikoilla läheskään aina tapahdu.

Tulevaisuus

Kalle Parkkinen ja Tomi Natri ovat alan ammattilaisia. Sitä he haluavat olla myös tulevaisuudessa. Varmuutta tulevaisuudesta ei kuitenkaan ole.

– Sanotaan näin, että minulla on ikäni puolesta noin 15 työvuotta jäljellä, ja kovasti toivon, että pystyisin sen tekemään kuvaajana, Parkkinen toteaa.

Paljon on tietysti kiinni koronatilanteen kehittymisestä. Tällä hetkellä urheilukuvaajan työt ovat vähissä.

– Jo se tuntuu taloudellisesti, kun Liiga alkaa kaksi viikkoa normaalia myöhemmin. Jos se myöhästyy lisää, niin sitten on tehtävä sijaisuuksia, Natri myöntää.

Natrinkin puolesta sopii toivoa, että koronapandemiatilanne ei äidy niin huonoksi, että koulut menevät kiinni kevään tapaan. ♦

Aika sanoa heippa

Tämän lehden ilmestyttyä oma aikani Urheilutoimittajain Liiton hallituksessa on jo päättynyt. Joten ensi alkuun: kiitos kaikille hallituskavereille ja kollegoille kuluneista vuosista. Kivaa on ollut.

Kaikesta kivasta huolimatta päätös lopettamisesta ehti muhia jo parin vuoden ajan. Ja syynä oli vain ja ainoastaan tunne aikapulasta. Viime vuosina työ on syönyt sen verran energiaa, ettei sitä enää tuntunut riittävän vapaa-ajalla tehtävään järjestötoimintaan. Samalla tuntui myös, että takki oli jo tyhjennetty ideoiden osalta.

Antoisinta nimittäin oli olla osa liiton koulutusvaliokuntaa ja kehitellä liiton koulutustapahtumia eli Kevät- ja Syysseminaareja sekä viime vuosina viritellyjä Urheilutoimittajapäiviä. On ollut ilo olla **Nina Jakosen** ja koulutusvaliokunnan puheenjohtajan **Markus Karjalaisen** johdolla mukana kehittämässä liiton toimintaa. Etenkin iloitsen siitä, että olemme pyrkineet vahvistamaan keskustelua kollegoiden kesken urheilujournalismista Urheilutoimittajapäivillä, jotka tänäkin vuonna toivottavasti saamme jotenkin vietyä läpi koronasta huolimatta.

Pariin viimeisimpään vuoteen on mahtunut monta itsetutkiskelun paikkaa ammattikunnassamme. Olen kuitenkin ylpeä siitä, että pidimme kiinni perinteikkäästä Vuoden Urheilijan valinnasta – monesta omasta kollegapiiristämmekin tulevasta kriittisestä kommentoinnista huolimatta. Myös koronan aikana käyty keskustelu siitä, onko urheilujournalismille sijaa jos ei urheilla

Ylen urheilutoimittaja Nina Vanhatalo on monille tuttu selostaja mm. alppihiihtokilpailuista yhdessä kommentaattori Kalle Palanderin kanssa.

sekä ärsytti että oli toisaalta myös paikallaan. On hyvä, että meitä haastetaan ja joudumme itsekkin katsomaan peiliin. Se kehittää.

Paljon siis tsemppiä tulevalle hallitukselle ja koulutusvaliokunnalle. Odotan innolla tulevia seminaareja. Menneinä vuosina ne poikivat itselleni muutamia-

kin juttuaiheita, joten aion osallistua niihin tulevaisuudessakin. Näkymisiin siis!

Nina Vanhatalo

Tipahtiko Fair Play -lehti postiluukusta oikeaan osoitteeseen?

Urheilutoimittajain Liiton uusi Fair Play -lehti nro 3/2020 on kädessäsi.

Tarkistathan, että Fair Play -lehti tuli oikeaan osoitteeseen.

Mikäli osoitteesi on muuttunut tai muuttumassa, niin päivitäthän postiosoitteesi liittoon sähköpostitse osoitteeseen toimisto@urheilutoimittajat.fi.

Liiton tapahtumista ja koulutuksista viestitään myös sähköpostitse.

Mikäli sähköpostiosoitteesi on päivittämättä liiton jäsenrekisteriin, teethän sen pikimmiten sähköpostitse osoitteeseen toimisto@urheilutoimittajat.fi.

Urheiludatankin arvo kasvaa analysoimalla

Teksti ja kuvat: Pirjo Valjanen

Urheilu on yksi osa-alue tämän päivän valtavassa datavirrassa. Urheiluun liittyvän vuosittaisen datan ja sen analytiikan arvo ylittää joidenkin arvioiden mukaan jopa viiden biljoonan eli 5 000 miljardin dollarin rajan vuoteen 2024 mennessä. Urheiluanalytiikan odotetaan siis jatkavan vahvaa kasvuaan noin 25 % vuosivauhdilla.

Jo pelkästään tuon markkina-arvon kasvun pohjalta uskallan vetää johtopäätöksen, että data-analytiikan arvo kasvaa lähitulevaisuudessa myös urheilujournalismin aiheena ja aiheiden lähteenä.

Urheiluun ovat aina kuuluneet tulosten rinnalle tilastot ja spekulointi niiden pohjalta tulevaa peilaten. Kukapa meistä ei olisi siniseen ruutuvihkoon merkinnyt suosikkijoukkueensa maaleja, syöttöjä ja jäähyjä tai Ruotsi-ottelun lajipisteitä?

Urheiluanalytiikka on perinteisen tilastoinnin jatke, jalostuneempi muoto. Se antaa uusia tietoon pohjautuvia oivalluksia niin urheilijoille, valmentajille, medialle, faneille kuin urheilujohtajillekin. Analytiikan välineet ja keinot mahdollistavat ison tietomäärän käsittelyn ja yhdistelyn helposti ja nopeasti – ainakin verrattuna ruutuvihkojen tukkimiehen kirjanpidon tulkintaan. Analyysi auttaa ymmärtämään niin yksittäistä suoritusta, urheilijaa, joukkuetta, seuraa kuin lajiakin pilkkomalla dataa yksilöstä osana kokonaisuutta tai kokonaisuutta yksilöiden summana.

Tukkimiehen kirjanpidosta, fläppitauluista ja Excel-tilukoista on edetty parhaimmillaan valtaviin tietokantoihin ja datamassoihin, joissa pelkkien numeroiden jatkeena on kuvia, videoita, ääntä jne.

Data-ajan eturintamassa ovat olleet suuret Pohjois-Amerikan ammattilais-sarjat, joissa on jo vuosia ymmärretty datan tuomat mahdollisuudet. Vanhoja tilastoja on täydennetty jälkikäteen, jotta vertailu nykytilastoihin olisi mahdollis-

Data-analyysi auttaa näkemään yksityiskohtia kokonaisuudessa tai toisin päin.

Oma polkunani dataan alkoi 1970-luvulla yleisurheilu- ja jääkiekkotulosten kirjaamisella ruutuvihkoon.

ta. Sarjat tarjoavat vaihtelevasti dataa avoimeen käyttöön, enemmän on tarjolla maksumuurien takana. Suurten ammattilais-sarjojen (MLB, NBA, NHL jne.) lisäksi jalkapallo on yksi datan vahvoista lajeista.

Dataa kerätään vieläkin käsin

Miten dataa kerätään? Lajianalyysit ovat vuosia perustuneet ja perustuvat vieläkin pitkälti videopohjaiseen analyysiin, joka käytännössä monessa lajissa tarkoittaa ainakin osittain manuaalista aineiston läpikäyntiä. Videopohjaisen analyysin hyviä puolia on, että näin voi-

daan analysoida myös menneitä tapahtumia, jos videotallenteita niistä löytyy. Videopohjaisen analyysin heikkous on hitaus, kalleus ja osin myös tarkkuus. Videoteknologiaa käytetään esimerkiksi jalkapallon videoerotuomarinissa (VAR) tai yleisurheilun arvokilpailujen hyppypituuksien mittauksissa. Viime vuosina videoiden rinnalle on saatu kehittyneempiä teknologioita: esimerkiksi tekoälyn ja koneoppimisen mahdollistama kuvantunnistusta, laserteknologiaa ja paikannusteknologiaa, jotka ovat tuoneet myös uusia mahdollisuuksia mm. suoritusten analysointiin. Paljon dataa kerätään kuitenkin edelleen esimerkiksi ►

joukkuelajeissa tallentamalla tilanteita käsin – ruutuvihko ja tukkimiehen kirjanpito vain ovat vaihtuneet tablettisovelluksiin.

Urheilijaan ja suoritukseen liittyvän analyysin lisäksi urheilussa voidaan hyödyntää dataa monissa muissa yhteyksissä. Pelaajien scouttaukseen ja rekrytointiin voi liittyä nykyään hyvinkin paljon data-analyysia heidän taitoihinsa, taustoistaan, terveydestään, palkkahakehityksestään jne. Analyytikot luovat ennusteita ja odotusarvoja siitä, mitä kukin pelaaja tietyllä pelitavalla joukkueelleen voisi antaa. Pelin tai kilpailun aikana, harjoituksissa ja nykyään jo vapaa-ajallakin kerätään dataa älykellon, älypuhelimien tai älyvaatteiden avulla ja näitä tietoja yhdistelemällä ja analysoimalla voidaan ennakoita ja ehkäistä esimerkiksi rasisuspohjaisia loukkaantumisriskejä.

Fanit urheilun asiakkaina

Fanien käyttäytyminen on yksi mielenkiintoinen polku datan hyödyntämisessä. Mistä fanit halliin tulevat? Miten he erätaukojen aikana hallissa liikkuvat? Paljonko he käyttävät oheispalveluihin rahaa? Miten käytettyyn rahamäärään vaikuttaa suosikkijoukkueen menestys?

Paljon mielenkiintoisia kysymyksiä, joihin vastauksia voidaan etsiä datasta. Älypuhelimet jättävät meistä jokaisesta datajäljen, jota tutkimalla näihin yllä esitettyihin kysymyksiin löytyy vastauksia. Puhelimien lisäksi dataa voidaan kerätä halleissa ja stadioneilla erilaisten internetiin yhdistettyjen sensorien avulla.

Saatus dataa analysoimalla ja toimin-

Suomalaista urheiluteknologiaa mittaamassa pituushyppääjän suoritusdataa. Ponnistusetäisyys lankulta mitataan kuvantunnistukseen perustuvilla algoritmeilla ja vauhti hiekan reunalla olevalla lasersäteitä lähettävällä sensorilla.

tojaan saadun tiedon perusteella viilamalla liigajoukkue voisi nostaa yleisön viihtyvyyttä, katsomoturvallisuutta ja sitouttaa faneja toimintaansa entistä enemmän. Vastaava asiakasdatan tutkiminen on jo arkipäivää monessa bisneksessä. Dataan satsattu raha tulee mitä

todennäköisemmin takaisin, jos ei ihan heti, niin kohta.

Uutta tietoa tekemisen tueksi

Urheiluanalytiikkaan erikoistuneita yrityksiä on maailmalla paljon. Monet

Ruutuvihosta koodiin

Oma kiinnostukseni urheiludataan on lähtöisin jo nuoruusvuosien tilastovihoista. Työuralla se on näkynyt niin maaottelutilastojen kokonaisena kuin urheilijaprofiilien ylläpitämisenäkin. Vuosien varrella keinot kerätä ja säilyttää tietoa ovat kehittyneet. Viime talvena suoritin Aalto EE:n data-analytiikan opintoja ja niiden jatkeeksi jalostin omaa oppimistani vielä Johan Cruyff Instituutin Data Analytics in Sport -kurssilla, joka osoittautui mielenkiintoiseksi paketiksi.

Johan Cruyff Instituutti vie perustajansa visiota urheilujohtamisesta eteenpäin kouluttamalla entisiä urheilijoita jatkamaan urheilun parissa muissa tehtävissä. Instituutilla on yhdeksän kampusta Euroopassa ja Etelä-Amerikassa, joiden lisäksi verkko-oppiminen on merkittävä osa sen tarjoamia opintoja. Verkossa voi suorittaa useita urheiluun liittyviä lyhyitä täsmäkursseja. Näiden viiden viikon ja kolmen opintopisteen kurssien aiheet vaihtelevat urheilujoh-

tamisesta markkinointiin, mediaan ja data-analyysiin. Lisäksi instituutti tarjoaa pidempiä, noin puolen vuoden ja 30 opintopisteen opintoja, joita voi yhdistellä yliopisto-opintoihin.

Teoriaa, käytäntöä ja mielenkiintoisia väittelyjä

Osallistuin Urheilutoimittajain Liiton henkilökohtaisen koulutusapurahan tuella huhti-toukokuussa Data Analytics in Sport -kurssille. Se toteutettiin verkko-opintoina. Kurssin hinta oli 640 euroa ja hinta-laatusuhde oli mielestäni kohdillaan eli hyvä. Johan Cruyff Instituutilla on nykyaikainen, monipuolinen ja kattava oppimisympäristö, virtuaalikampus, jossa kaikki opiskeluun liittyvä tapahtuu.

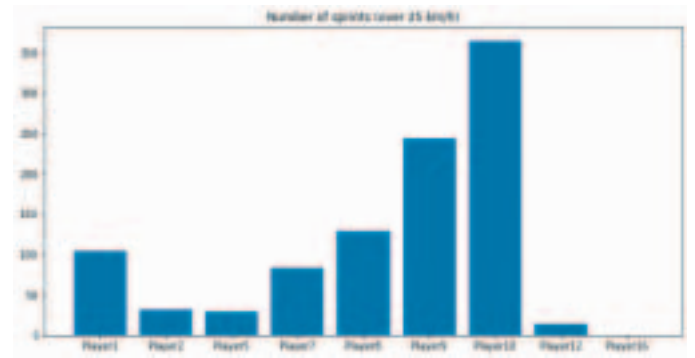
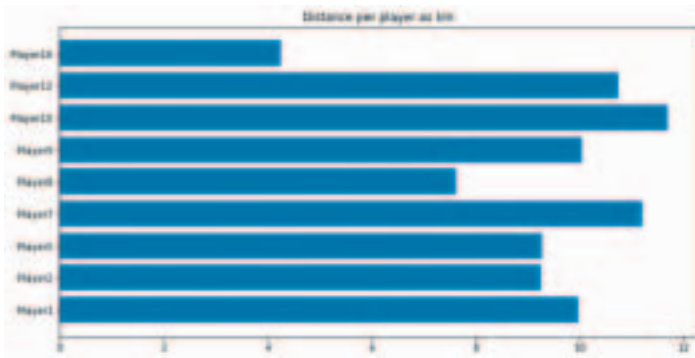
Kurssi alkoi harjoitusosalla, jossa mm. esitellyttiin ryhmän muille opiskelijoille, osallistuttiin pieneen väittelytehtävään ja samalla opeteltiin virtuaalikampuksen toiminnot. Lisäksi oppimismetodit ja -arvot esiteltiin webinaarissa,

ja lyhyt kysymyspaketti testasi oman oppimisen.

Varsinainen kurssi oli jaettu teoriaosaan ja käytännön tehtäviin. Teoriaosassa käytiin urheilun data-analytiikkaa läpi monista eri näkökulmista, verrattiin urheilua muuhun bisnekseen ja visioitiin tulevia data-analytiikan käyttökohteita urheilussa. Teoriakokonaisuuden kuusi eri osaa oli katsottavissa videotallenteina, joista kukin kesti noin tunnin. Kurssikielenä oli englanti, tosin instituutin opetus oli vahvasti espanja-aksentilla sävytettyä, mutta siihenkin tottui nopeasti.

Käytännön osuus sisälsi harjoitustehtävän sekä projektitehtävän. Harjoitustehtävä liittyi yhden jalkapallo-ottelun pelaaja-analyysiin, ja projektitehtävän aineistoksi oli tarjolla sofifa.com-sivuston tietokanta vuosilta 2015–2019. Se sisältää noin 20000 jalkapalloilijaan liittyvien tietojen lisäksi FIFA-videopelien pohjalta kerättyä tietoa.

Projektitehtävän aiheen sai itse vali-

rahakkaat huippuseurat ovat palkanneet analyttikkoarmeijan pilkkomaan kerättyä tietoa ja poimimaan sieltä ne tärkeimmät vastaukset ja oivallukset käytännön toteutuksiin. Tämän jutun lopusta löytyy linkki New York Timesin mielenkiintoiseen artikkeliin Liverpoolin viime vuosien menestyksen taustoista **Ian Grahamin** – no, **Jürgen Kloppin** johdolla – mutta Grahamin hyvällä avustuksella ainakin.

Kiinnostus dataan ja sen hyödyntämiseen lähtee urheilijasta ja valmentajasta – ja heidän halustaan omaksua uutta tietoa oman tekemisensä tueksi, löytää jotain, mitä muilla ei ole. Vaikka ison rahan lajit ja liigat ovat edelläkävijöitä, ei kyse datan hyödyntämisessä ole pelkästään rahasta, sillä dataan ja analytiikan hyötyyn pitää myös uskaltaa luottaa.

Suomessa urheiludatan hyödyntäminen on vielä melko vähäistä, vaikka esimerkiksi suoritusdataa on jo jonkin verran saatavilla. Kiinni kurottavaa datan kärkeä riittää. Esimerkiksi Liigan älykiekosta soisin seuraajana näkeväni enemmän dataa kuin yksittäisiä laukusten ja luistelujen nopeuksia.

On mielenkiintoista nähdä, missä vaiheessa urheiluanalytiikkaan erikoistuvat yritykset rantautuvat Suomeenkin. Teknologian näkökulmasta Suomessa on potentiaalia kehittää uusia innovaatioita esimerkiksi datan mittaukseen.

Urheilutoimittajain Liitto jakaa myös henkilökohtaisia koulutusapurahoja jäsenistölleen. Tänä vuonna apurahan sai Pirjo Valjanen. Koulutusapurahaa voi anoa oman ammattitaidon kehittämiseen ja syventämiseen

↑ Jalkapallo-ottelussa paikannusteknologialla saatua dataa pelaajien liikkumasta matkasta (km) sekä yli 25 km/h nopeuden ylittävistä sprinteistä.

← 3d-kaavioin voidaan visualisoida usean eri muuttujan suhteita: tässä kuvattuna jalkapalloilijoiden iän, palkan ja arvon keskinäiset riippuvuudet.

tähtääviin opintoihin sekä yleissivistävään itsensä kehittämiseen.

Lue lisää:

Johan Cruyff Instituutin kurssiohjelma

<https://johancruyffinstitute.com/en/academic-programs/>

New York Times 22.5.2019 How

Data (and Some Breathtaking Soccer)

Brought Liverpool to the Cusp of Glory

<https://www.nytimes.com/2019/05/22/magazine/soccer-data-liverpool.html>

ta – itse paneuduin edellä mainittuun jalkapalloaineistoon.

Tehtävien analyysitavan sai valita itse. Vaihtoehtoina aineistoa voi pyöritellä Excelissä, selainpohjaisilla analyysityökaluilla, joiden perusversioiden kokeilujaksot ovat ilmaisia (esimerkiksi Tableau), tai koodaamalla itse datan käsittelyyn, analyysiin ja visualisointiin tarvittavan koodin. Kurssin opetus keskittyi analyysiin, ei näiden työkalujen käyttöön, tosin yksi yhteinen videotutorointi järjestettiin Tableaun käytöstä kiinnostuneille.

Tärkeä valinta analyysia suunnitellessa ja aloitellessa on se, miten dataa lähtee käsittelemään. Tarjolla on monia eri vaihtoehtoja, myös ilmaisia ohjelmia, joilla isojenkin datamäärien käsittely, yhdistäminen ja muokkaus onnistuu helposti ja nopeasti. Excel on tutuista vaihtoehdoista luotettava, mutta datamäärän kasvaessa kannustan opettelemaan myös muita keinoja. Esimerkiksi Python-ohjelmointikieltä pidetään yhtenä helpoimmista ohjelmointikielistä aloittaa koodaaminen, ja

omasta kokemuksesta voin sen vahvistaa. Python laajoin kirjastoineen antaa runsaasti mahdollisuuksia tietomassan käsittelemiseen ja visualisointiin.

Mainio tapa verkostoitua

Teoria- ja käytäntöasiat päätettiin väitelytehtäviin, ja niihin osallistumisen aktiivisuus vaikutti kurssin kokonaisarvosanaan. Oman oppimisen tueksi oli saatavissa sekä vertaistukea toisilta opiskelijoilta että räätälöityä tutorointia kurssin ohjaajilta ja opettajilta.

Kurssin opinnot suoritettiin useissa moduuleissa. Viidelle viikolle oli etukäteen suunniteltu ohjelma, mutta käytännössä kaiken pystyi tekemään omassa tahdissaan. Webinaarit oli katsottavissa livenä tai jälkikäteen tallenteina.

Omalla kohdallani aikaa upposi eniten väittelyihin, sillä eri keskusteluherrat etenivät aina sykäyksittäin ja vei aikaa palata niihin vastauksia läpikäyden. Vastapainona ajankäytölle keskusteluis-

ta sai myös paljon, sillä noin 40 osallistujalla oli runsaasti erilaisia näkemyksiä ja näkökulmia, kysymyksiä ja vastauksia, kokemusta, osaamista ja taustoja. Käytännössä kurssi oli mitä mainioin mahdollisuus myös verkostoitua urheilun parissa eri puolilla maailmaa toimivien ihmisten kanssa.

Kurssin esimerkit ja tehtävät painottuivat pitkälti jalkapalloon, mikä instituutin taustan tuntien oli ymmärrettävää. Omien opintojen lisäksi virtuaalikampuksella oli tarjolla runsaasti kiinnostavia webinaareja ja artikkeleita

myös muista urheiluaiheista. Kurssin suorittaminen oikeuttaa myös jatkossa pääsyn JCI-alumnina instituutin monipuoliseen webinaari- ja artikkelitarjontaan.

Pirjo Valjanen

Teemu Pukki

Urheilutoimittajain Liiton Vuoden Urheilija -äänestys lähestyy

Kuva: Jussi Eskola

Vuosi 2020 on ollut erilainen joka suhteessa – myös urheilun saralla. Vuoden Urheilija -äänestys toteutuu kuitenkin normaaliin tapaan. Urheiluvuosi on ollut erilainen, mutta se ei vähennä Vuoden Urheilija -valinnan arvokkuutta.

– Vuoden Urheilija -valinnalla haluamme tänäkin vuonna nostaa urheilun arvostusta, joten äänestys toteutetaan, kuten ennenkin. Koska urheilutapahtumia on ollut poikkeuksellisen vähän, näkyy erilainen urheiluvuosi äänestyksessä varmasti hieman suppeammassa ehdokaslistassa, mihin aiemmin on totuttu. Urheilutoimittajain Liiton valinnoilla – Vuoden Urheilija, Vuoden Valmentaja, Vuoden Joukkue, Vuoden Nuori Urheilija – olemme omalta osaltamme nostamassa urheilun arvostusta ja tuomassa oman arvokkaan panoksemme Urheilugaalaan, kertoo Urheilutoimittajain Liiton puheenjohtaja Kari Linna.

Vuoden Urheilija -äänestys

- * äänestys alkaa 14.12. ja päättyy 30.12.
- * voittaja julkistetaan 14.1. Urheilugaalassa
- * voittaja äänestetään Vuoden Urheilija -valiokunnan laatimalta ehdokaslistalta
- * Vuoden Joukkue ja Vuoden Valmentaja äänestetään TOP5-listalta
- * Vuoden Nuori Urheilija -voittajaa ei äänestetä, vaan valinnan tekee Urheilutoimittajain Liitto

Vuoden Urheilija -valinnasta tulee koronapandemian takia poikkeuksellinen

Uusia nimiä ja lajeja TOP10-listalle?

Koronapandemian vaikutukset näkyvät myös kuluvan Vuoden Urheilijan äänestyksessä, kun kaikki merkittävimmät arvokilpailut on joko siirretty tai peruttu tältä vuodelta. Poikkeuksellinen urheiluvuosi voi nostaa TOP10-listalle sellaisen lajin urheilijoita, joita siellä ei ole aiemmin nähty.

Teksti: Jussi Heimo

Kun koronapandemia pysäytti lähes kaiken kilpaurheilun maaliskuussa, ilmoille nousi kysymys, kannattaako tällaisena vuotena valita lainkaan Vuoden Urheilijaa.

Suuren arvokilpailuvuoden piti sisältää olympialaisten ohella jalkapallon ja yleisurheilun EM-kilpailut.

Ne ja lähes kaikki muutkin kansainväliset arvokilpailut peruttiin tai siirrettiin pois tältä vuodelta, viimeisimpänä salibandyn MM-kotikisat joulukuulta.

Vuoden Urheilija on valittu vuodesta 1947. Usein tittelin on saanut joku arvokilpailuvoittaja. Joskus jopa moninkertainen olympiavoittaja, kuten Lasse Viren (1972, 1976), Marja-Liisa Kirvesniemi (1984), Matti Nykänen (1988), Toni Nieminen (1992) ja Samppa Lajunen (2002).

Mukaan mahtuu lähempiäkin vuosia, jolloin yhtään olympia- tai MM-tason voittajaa ei ole vuoden aikana Suomesta löytynyt. Viimeksi tällainen vaatimattomampi urheiluvuosi oli 2015, jolloin vuoden urheilijaksi äänestettiin sekä MM-pronssia että Timanttiliigan kokonaiskilpailun keihäänheitossa saavuttanut Tero Pitkämäki ennen Kaisa Mäkäräistä (MM-pronssia ampumahiihdossa) ja Jenna Laukkasta (2 uinnin lyhyen radan EM-kultaa).

Edellä listatut esimerkit antavat vastauksen myös alussa esitettyyn kysymykseen. Vuoden Urheilija kannattaa valita poikkeuksellisenä vuotena.

Matti Hannula on toiminut Urheilutoimittajain Liiton Vuoden Urheilija -valiokunnan puheenjohtajana vuodesta 2012. Hänen mielestään asia on yksinkertainen.

– Kun ylipäättään urheillaan, silloin palkinto voidaan myös jakaa. Parhaan

Vuoden Urheilija -valiokunnan puheenjohtaja Matti Hannula.

urheilijan valitsemisen kriteerit pysyvät silti pääpiirteittäin samana, vaikka arvokisoja ei tänä vuonna järjestetäkään. Äänestäjien on edelleen arvotettava urheilijoiden saavutuksia eri lajien kesken. Kuka on tehnyt kovimman tuloksen tai menestynyt parhaiten kansainvälisesti kovimmassa kisassa tai kovimmalla tasolla omassa lajissaan.

TOP25-lista tiivistyy

Vuoden Urheilija -äänestys muuttui viime vuonna. Mukaan tuli ennalta laadittu TOP25-ehdokaslista, jossa oli tiukat saavutuskriteerit.

– Tänä vuonna lista tiivistyy lyhyemmäksi. Pidämme riman edelleen korkealla, emmekä ota ketään ”ilmaiseksi” mukaan vain jonkun tietyn urheilijamäärän kasaan saamiseksi, Hannula linjaa.

Arvokilpailun vuosi voi antaa aivan uudenlaisen näkymän vähemmän Suomessa julkisuutta saavien lajien urheilijoille.

– Yksi tällainen voi hyvin olla jääpalloilija **Tuomas Määttä**. Hän voitti Edsbyns IF:n riveissä Ruotsin mestaruuden ja valittiin sarjan parhaaksi pelaajaksi kaikkien aikojen toisena ulkomaalaisena. Täksi kaudeksi hän siirtyi Venäjälle SKA Neftjanikiin, joka oli keväällä jo selvittänyt tiensä Venäjän finaaliin, joka jäi kuitenkin pelaamatta. Mikäli pelaamatta jäänyt loppuottelu pelataan ennen uuden kauden alkua, kuten on ollut suunnitteilla, Määttästä voi tulla kahden

maan mestari saman kalenterivuoden aikana.

– Määttäa pidetään yleisesti maailman parhaana pelaajana. Vaikka Suomessa jääpalloa pidetään marginaalilajina, Venäjällä ja Ruotsissa laji on tosi iso ja arvostettu.

Ensimmäinen jääkiekkoilija?

Suomen suosituin yleisölaji on jo pitkään ollut jääkiekkoilu. Yllättäen vielä kertaakaan Vuoden Urheilijaksi ei ole valittu jääkiekkoilijaa. **Jari Kurri** pääsi lähimmäksi sijoittumalla äänestyksessä

toiseksi vuonna 1990. Tänä vuonna voisi olla mahdollista tehdä tässä mielessä historiaa.

– Todennäköisesti se vaatisi henkilökohtaisen loistamisen ohella kuitenkin Stanley Cupin voiton, Hannula arvelee.

Tätä juttua kirjoitettaessa NHL:n pudotuspelit olivat kesken.

– **Miro Heiskanen** on varmasti ehdokaslistalla. Hän teki jo uuden eurooppalaispuolustajien piste-ennätyksen yhden kauden pudotuspeleissä. Lisäksi hän on pelannut puolustajista kaikkein eniten.

– Mutta ellei Dallas voita Stanley Cupia, saako hän riittävästi kannatusta Vuoden Urheilijaksi saakka? Hannula aprikoi.

Yksi melko varma nimi TOP10-listalle on myös F1-kuljettaja **Valtteri Bottas**.

– Mestaruutta hän ei voita, mutta voi hyvin olla MM-sarjan kakkonen. Miten äänestäjät arvottavat sitten sitä, että Bottaksella on käytettävissään ylivertainen auto kilpakumppaneihin verrattuna? Hannula pohtii.

Yksilölajeissa tuttujen arvokilpailumitalien sijaan katseet kääntyvät vuoden aikana tehtyihin tuloksiin tai aikoihin.

– Esimerkiksi yleisurheilussa kovin suomalainen on sillä kriteerillä **Aaron Kangas**, joka oli syyskuussa maailmantilaston neljäs ennätyksellään 79,05. Tuloksen kovuutta kuvaa, että sillä olisi voitettu olympiakultaa Rioissa 2016.

Mitä voi tapahtua loppuvuodesta?

Tätä kirjoitettaessa eletään syyskuun alkua. Voiko loppuvuodesta joku vielä kiilata vahvaksi Vuoden Urheilija -ehdokkaaksi? Äkkiseltään Matti Hannulan mieleen nousee pari nimeä kovista kansainvälisistä lajeista.

– **Emil Ruusu**vuori palasi tenniskentille vahvassa vireessä ja nousi jo reilusti alle 100 parhaan joukkoon ATP-listalla. Jos loppuvuodesta tulee vielä menestystä suurissa kisoissa ja sijoitus kipuaa edelleen, niin ainakin paikka ehdokaslistalla on mahdollinen.

– Sama pätee **Sami Välimäkeen**. Hän voitti maaliskuussa golfin Euroopan kiertueen kilpailun kaikkien aikojen nuorimpana suomalaisena. Lisää turnausvoittoja syksyllä, niin äänestäjien arvostus hänen saavutuksiaan kohtaan kasvaa lisää, Hannula sanoo.

Tai kukapa tietää, jos joku Euroopan huippusarjassa pelaava jalkapalloilija loistaa kuin Vuoden Urheilija 2019 **Teemu Pukki** ja mättää maaleja syyskaudella ennätystahtiin. Silloin hän kiilaa itsensä ehdokaslistalle koko vuoden vakuuttavasti pelanneen maalivahdin **Lukas Hradeckyn** tavoin.

Vuoden Urheilijan 2020 äänestys alkaa 14. joulukuuta 2020. ♦

Urheilutoimittajain Liitto on valinnut Vuoden Urheilijan vuodesta 1947 lähtien. Vuodesta 2008 lähtien palkinto on luovutettu Urheilugaalan yhteydessä. Seuraava Urheilugaala järjestetään 14. tammikuuta 2021. Tilaisuudessa palkitaan myös Urheilutoimittajain Liiton valitsemat Vuoden Nuori Urheilija, Vuoden Joukkue ja Vuoden Valmentaja.

Vuoden Urheilijat 1947–2020

1947	Mikko Hietanen ja Lassi Parkkinen	1983	Tiina Lillak
1948	Heikki Hasu	1984	Marja-Liisa Kirvesniemi
1949	Viljo Heino	1985	Matti Nykänen
1950	Heikki Hasu	1986	Marjo Matikainen
1951	Veikko Karvonen	1987	Marjo Matikainen
1952	Veikko Hakulinen	1988	Matti Nykänen
1953	Veikko Hakulinen	1989	Marjo Matikainen
1954	Veikko Hakulinen	1990	Päivi Alafantti
1955	Voitto Hellsten	1991	Kimmo Kinnunen
1956	Antti Hyvärinen	1992	Toni Nieminen
1957	Olavi Vuorisalo	1993	Juha Kankkunen
1958	Vilho Ylönen	1994	Jani Sievinen
1959	Juhani Järvinen	1995	Jari Litmanen
1960	Veikko Hakulinen	1996	Heli Rantanen
1961	Kalevi Huuskonen	1997	Mika Myllylä
1962	Pentti Nikula	1998	Mika Häkkinen
1963	Pentti Eskola	1999	Mika Myllylä
1964	Eero Mäntyranta	2000	Arsi Harju
1965	Jouko Launonen	2001	Sami Hyypiä
1966	Eero Mäntyranta	2002	Samppa Lajunen
1967	Eero Tapio	2003	Hanna-Maria Seppälä
1968	Kaarlo Kangasniemi	2004	Marko Yli-Hannuksela
1969	Kaarlo Kangasniemi	2005	Janne Ahonen
1970	Kalevi Oikarainen	2006	Jukka Keskinen
1971	Juha Väättäin	2007	Tero Pitkämäki
1972	Lasse Virén	2008	Satu Mäkelä-Nummela
1973	Mona-Lisa Pursiainen	2009	Aino-Kaisa Saarinen
1974	Riitta Salin	2010	Minna Kauppi
1975	Heikki Ikola	2011	Kaisa Mäkäräinen
1976	Lasse Virén	2012	Tuuli Petäjä-Sirén
1977	Pertti Ukkola	2013	Tero Pitkämäki
1978	Helena Takalo	2014	Iivo Niskanen ja Sami Jauhojärvi
1979	Pertti Karppinen	2015	Tero Pitkämäki
1980	Pertti Karppinen	2016	Leo-Pekka Tähti
1981	Heikki Ikola	2017	Iivo Niskanen
1982	Keke Rosberg	2018	Iivo Niskanen
		2019	Teemu Pukki

Kiistelty e-urheilu Vuoden Urheilija -lajilistalle, mutta rajoitetusti Päätös nostatti odotetun myrskyn

Mielipiteitä rajustikin jakava elektroninen urheilu eli e-urheilu hyväksyttiin kesäkuun alussa Vuoden urheilija -äänestyksen lajilistalle. Mutta rajoitetusti. Urheilutoimittajain Liiton hallitus hyväksyi listalle vain e-urheilun urheilupelit.

Teksti: **Nina Vanhatalo**

Päätöksessään liitto pohjaa kansainvälisen urheilutoimittajien liiton, AIPS:in, linjauksiin. AIPS:in puheenjohtajan **Gianni Merlon** mukaan Vuoden Urheilija -valinnassa voitaisiin ottaa huomioon urheilupelejä pelaavat e-urheilijat, mutta ei sotapelejä pelaavat.

– Teemme päätöksen, kuten aina muulloinkin, parhaan saatavilla olevan tiedon, taidon ja kokemuksen perusteella. Olin yhteydessä asiasta AIPS:in puheenjohtajaan Gianni Merloon, jonka kanssa käymäni keskustelu vahvisti päätöstämme. AIPS on maailmanlaajuisen aktiivinen urheilutoimittajien yhteisö, joten oli mielestäni erittäin perusteltua nojautua samaan linjaukseen, kertoo Urheilutoimittajain Liiton hallituksen puheenjohtaja **Kari Linna**.

Päätös nostatti heti, luonnollisestikin, myrskyn e-urheilupiireissä. Suomen elektronisen urheilun liiton puheenjohtaja **Joonas Kapiainen** oli osittain toki mielissään lajin pääsystä Vuoden Urheilija -lajilistalle. Mutta samalla rajoitettua päätöstä oli liitossa vaikea ymmärtää.

– Päätös asettaa mielestämme pelaajat hyvin epätasa-arvoiseen asemaan, Kapiainen toteaa.

Urheilutoimittajain Liitossa kritiikki oli odotettuaakin.

– Asiaa pohdittiin huolella kaikilta kanteilta. Jo etukäteen oli selvää, että oli päätös mikä tahansa, on se joillekin tahoille epämieluisa, Linna toteaa.

– Meitä voidaan arvostella mistä ilmansuunnasta tahansa, mutta meidän päätehtävämme on vaalia suomalaista urheilujournalismia ja liittomme asiaa, Linna jatkaa.

Myös KOK pohtii linjaansa

Kapiaisen mukaan e-urheilijan urheilijasuoritus on samanlainen riippumatta siitä, mitä ruudun toisella puolella tapahtuu. Ja sitä e-urheilijan suoritusta liiton mielestä tulisikin arvioida enemmän kuin ruudulla olevaa sisältöä.

– E-urheilu on hienomotorista urheilua. Idea on kilpailla ja voittaa, eikä idea ole se, että käytetäänkö aseita vai ajetaan-ko autoilla kilpaa, Kapiainen perustelee.

– Ymmärrän, että on olemassa moraalaisia arvoja siitä, onko joku väkivaltapeli hyväksyttyä esittää muille. Mutta se perustuu ikäräjoihin. On vastuullista pitää kiinni, ettei niitä esitetä lapsille. Yhtä lailla ihmiset ovat valinneet pela-

ta pelejä. He nauttivat siitä, rakentavat intohimoista yhteisöä, kilpailevat, voittavat mainetta, kunniaa ja rahaa. Se on mielestämme yhtä lailla hyväksyttävää urheilua kuin se, että joku pelaa jalkapalloa, Kapiainen jatkaa.

Myös kansainvälinen olympiakomitea KOK on joutunut pohtimaan suhtautumista e-urheiluun. Se on käsitellyt aihetta viimeksi vuoden 2019 joulukuussa pidetyssä huippukokouksessaan. KOK pohti 7. joulukuuta, että ”Urheilulajeja simuloivissa elektronisissa peleissä on mahdollisuus tehdä yhteistyötä ja sisällyttää ne urheiluliikkeeseen. Monista urheilusimulaatioista on tullut yhä fyysisempiä VR- ja AR-tekniikan myötä.” (<https://www.olympic.org/news/declaration-of-the-8th-olympic-summit>)

E-urheilun hyväksyminen urheilukenttään on ollut vaikea. Vaikka tällä hetkellä monien tahoilta tuntuu helpoimmalta hyväksyä urheilupelit, on prosessi silti edelleen käynnissä. KOK samaisessa joulukuuisessa linjauksessaan kiinnitti myös samaan huomiota kuin Kapiainen – fokuksa pitäisi lisätä enemmän pelaajiin kuin peleihin. Myös Merlon mukaan AIPS:issakin ollaan valmiita seuraamaan, miten laji kehittyy. ♦

Vuoden Urheilija -äänestys lähestyy Onko sähköpostiosoitteesi ajan tasalla?

Vuoden Urheilija -äänestys alkaa 14. joulukuuta 2020. Äänestys tapahtuu sähköisesti uusilla Vuoden Urheilija -verkkosivuilla (www.vuodenurheilija.fi).

Jokainen Urheilutoimittajain Liiton jäsen saa äänestyksen alkaessa sähköpostiinsa rekisteröintikutsun eli linkin Vuoden Urheilija -äänestykseen. Jokaisen äänestäjän tulee ensin rekisteröityä, jotta pääsee äänestämään. Mikäli sähköpostiosoite puuttuu tai se on päivittämättä liiton jäsenrekisteriin, niin nyt on hyvä aika päivittää se kuntoon, jotta äänestys onnistuu. Ilmoitathan uuden sähköpostiosoitteen pikimmiten liittoon: toimisto@urheilutoimittajat.fi.

HUOM! Kirjautuminen Vuoden Urheilija -äänestykseen ei onnistu ilman liiton jäsenrekisterin kanssa ajan tasalla olevaa sähköpostiosoitetta.

SUEK julkaisi häirintätutkimuksen tulokset

Urheiluyhteisö yhteisellä rintamalla häirintää vastaan – myös toimittajilla iso rooli

Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry julkaisi tutkimuksen, jonka tarkoitus oli selvittää, ovatko urheilijat kokeneet tai havainneet seksuaalista tai sukupuoleen perustuvaa häirintää viimeisen viiden vuoden aikana urheilutoiminnassa. Tutkimusaineiston perusteella seksuaalinen ja sukupuoleen perustuva häirintä on urheilussa yleistä, mutta ei yleisempää kuin muualla yhteiskunnassa.

Teksti: **Nina Jakonen** Lähde: **SUEK:n tiedote**

Tutkimuksen tavoite on lisätä tietoa seksuaalisesta ja sukupuoleen perustuvasta häirinnästä suomalaisessa kilpaurheilussa viimeisen viiden vuoden aikana. Tutkimuksen aineisto koostuu yli 9000 suomalaisen kilpaurheilijan vastauksista.

– On ollut hyvin merkityksellistä suunnata tutkimus suoraan urheilijoille. Urheilijoiden kokemuksellisen tiedon avulla luodaan vahvaa pohjaa urheilukulttuurimme kehittämiseksi entistä turvallisemmaksi ja eettisesti kestävämmäksi. Nyt saadaan tutkittua tietoa, ovatko urheilijat kokeneet tai havainneet seksuaalista tai sukupuoleen perustuvaa häirintää viimeisen viiden vuoden aikana urheilutoiminnassa ja ketkä siihen ovat mahdollisesti syyllistyneet, SUEKin tutkimuspäällikkö **Nina Laakso** sanoo.

Tutkimusaineiston perusteella seksuaalinen ja sukupuoleen perustuva häirintä on urheilussa yleistä, mutta ei yleisempää kuin muualla yhteiskunnassa. Häirintä kytkeytyy urheilussa kulttuurillisiin rakenteisiin, kuten sukupuolten väliseen epätasa-arvoon sekä muihin eroihin yhteiskunnallisessa asemassa kuten ikään, seksuaalisuuteen, kieleen, etnisyyteen, uskontoon ja vammaisuuteen. Naissukupuoli, nuori ikä ja korkealla tasolla kilpaileminen lisäsivät merkittävästi seksuaalisen ja sukupuolisen häirinnän kokemisen riskiä. Urheilulajien välillä ilmeni tilastollisesti merkitseviä eroja seksuaalisen häirinnän yleisyydessä. Sukupuolisen häirinnän osalta eroja ei löydetty. Lajin vaikutus ei kuitenkaan lisännyt seksuaalisen häirinnän kokemisen riskiä yhtä voimakkaasti kuin muut häirinnän riskitekijät. Lajeja koskeviin tuloksiin liittyi myös epävarmuustekijöitä, kuten esimerkiksi vastaajien mahdollinen valikoituminen eri lajeissa eri tavoin.

Urheilutoimittajat ja -toimitukset – Vaikuttamista ja vastuullista uutisointia

*Urheilutoimittajat ja -mediat ovat yksi tehokkaimmista toimijoista ennakkoluulojen poistamisessa, asenneilma-
piirin muokkaamisessa ja mielikuvien luomisessa. Urheilun kertomusten kautta, sanoittamalla ja kuvittamalla urheilua pystytään vahvasti vaikuttamaan häirintäva-
paan urheilun edistämiseen. Median tehtävänä on puuttua ja tuoda epäkohtia esiin vastuullisesti. Samalla tulee pohtia niin toimitettujen juttujen sisältöä kuin sävyä.*

”Läpän heittoon” täytyy puuttua

Tutkimuksen mukaan seksuaalisen häirinnän kokeminen oli vähemmistöryhmien edustajista todennäköisintä seksuaalivähemmistöön kuuluneilla miehillä. Sukupuoleen perustuvan häirinnän kokeminen oli vähemmistöryhmistä todennäköisintä vammaisvähemmistöön kuuluneilla naisilla. Urheilu näyttäytyi tutkimuksessa miehisenä kulttuurina, jossa naisten ja vähemmistöjen oikeutta toimia kyseenalaistetaan. Urheilussa on vallalla miehin puhekulttuuri, jossa pyritään erottautumaan naisista, feminiinisuudesta ja homoseksuaalisuudesta.

Ta. Häiritsevä puhe ei kohdistu vain naisiin ja vähemmistöihin, vaan myös miehiin. Tällainen kielenkäyttö luo todellisuutta, jossa tietynlaisia tai tiettyjä ihmisryhmiä pidetään muita huonompina. Tämä rajoittaa heidän toimintamahdollisuuksiaan urheilussa.

Tutkimuksen vastuullinen tutkija **Annukka Lahti** korostaa häirintään, esimerkiksi epäasialliseen vitsailuun ja ”läpän heittoon” puuttumisen merkitystä matalalla kynnyksellä.

– Puuttuminen luo turvallisen toimintaympäristön, jossa osoitetaan konkreettisesti, että häirintää ei suvaita. Vastaajat kokivat puuttumisen keskeisenä keinona häirinnän torjumisessa. Ympäristössä, jossa häirintään puututaan, jokainen pystyy käyttämään resurssinsa olennaiseen, itse urheiluun, Lahti sanoo.

Myös toimittajilla iso rooli

SUEKin pääsihteeri **Teemu Japisson** toi vahvasti esiin myös toimittajien aseman.

– Urheilijoita ja valmentajia kannustetaan rohkeasti muuttamaan, puuttumaan ja ottamaan asioita esille. Heidän lisäkseni ei voi liikaa korostaa myös toimittajien roolia.

– Medialla, urheilutoimittajilla ja toimituksilla on aivan tolkkuttoman iso vastuu. Miten urheilusta Suomessa puhutaan, miten urheilua seurataan, millaisia juttu- ja kuvavaltintoja tehdään, millainen on naisten urheilun asema ja miten juttu ylipäätään ”maustetaan”.

Japisson korosti myös toimittajien asemaa urheilukulttuurin luomisessa.

– Toimittajilla on valtava merkitys siihen, mikä on suomalainen urheilukulttuuri. Toimittajat eivät ole pelkästään urheilun seuraajia, vaan he ovat myös urheilukulttuuriin todella vahvasti vaikuttava taho. ♦

Sanna-Leena Perungan tie vei kisaladuilta toimittajaksi

Kolme urheilujournalistia kertoo, mitkä ovat heidän taustansa

Teksti: **Matti Lehtisaari** Kuvat: **Tomi Hänninen, FIVB ja Eren Gürler**

Entinen huipputason ampumahiihtäjä **Sanna-Leena Perunka** haaveili jo nuorena urheilutoimittajan urasta, mutta urheileminen oli vielä siinä vaiheessa pääasia eikä asioita tullut ajateltua sen pidemmälle.

Jo ennen nykyisiä vaiheitaan Perunka opiskeli luokanopettajaksi ja toimi opettajana Espoossa, kunnes terveyshuolet pakottivat hänet jäämään pois työelämästä.

– Tuli aiheelliseksi miettiä sellainen työ, jota voisin tehdä vaikka kotoani. Oli oikeastaan kaksi vaihtoehtoa: psykoterapeutin tai urheilutoimittajan työt, Perunka palaa yhteen elämänsä käännekohdista.

Vaakakuppi kallistui hakeutumaan urheilutoimittajaksi. Kommentaattorin tehtävät Yle Urheilun ampumahiihtolähetyksissä olivat alkaneet jo aiemmin.

– Silloinen työparini **Jussi Eskola** kertoi opettavansa Laajasalon opiston urheilutoimittajan linjalla. Päätin itsekin hakea opiskelijaksi Laajasaloon. Sain ehkä siitä lopullisen kimmokkeen ryhtyä urheilutoimittajaksi, Perunka muistelee.

Sanna-Leena Perunka

Perunkaa vaivanneet selän hermo kivut ovat jo siinä määrin hallinnassa, että hän voi työskennellä kokopäiväisesti, kunhan työasentoja voi vaihdella.

– Ainoaksi vaihtoehdoksi on jäänyt tehdä töitä freelancer-toimittajana. Sehän on vähän haasteellisempaa, kun pitää koko ajan itse keksiä juttuaiheita.

Perunka perusti oman yrityksen ja on tehnyt jo monenlaista, myös muutakin kuin urheilun viestintää.

– Olen kirjoittanut juttuja *Kauneus* ja *Terveys* -lehteen, *Urheilulehteen* ja *Ilta-Sanomiin*. Lisäksi olen ollut mukana tuottamassa MTV:n *Rakkaimmat* autot -ohjelmaa, kertoo Perunka, joka toimii myös hiihtäjä **Iivo Niskasen** media- ja yhteistyökoordinaattorina.

Työkokemusta on kertynyt myös Jyväskylän MM-rallista ja erilaisista juontotehtävistä.

Tälle kesällekin oli sovittuna mielenkiintoisia toimittajan töitä, mutta korona sotki suunnitelmat.

Tulevaisuudessa Perunka toimisi mielelläni reportterina ja tekisi töitä, joissa saisi olla äänessä ja tehdä haastatteluita. Toki kirjoittaminenkin kiinnostaa, samoin sosiaalisen median toimittajan työt.

– Urheilujournalismi on mennyt sosiaaliseen mediaan. Mutta maailma muuttuu ja kaikkien alojen pitää pysyä kehityksessä mukana, Perunka miettii.

Lentopalloa, beach volleyta ja paljon muuta

Heikki Kiiskisellä on vankka tausta lentopallosta ja beach volleysta, niin toimittajana kuin viestinnän puoleltakin. Takana on oma pelaajataustakin.

– Olen tehnyt kesästä 2006 lähtien *Lapin Kansalle* käytännössä kaikki Rovaniemen lentopalloennakot ja vielä päälle paljon pelijuttujakin, kertoo myös *Kaleva*-lehdelle kirjoittanut Kiiskinen.

Lehtitöiden ohella hän työskenteli viime vuoteen saakka Lentopalloliiton osa-aikaisissa viestintätehtävissä.

– Hoidin vuosina 2014–2019 beach volleyn kansainvälisten tapahtumien tiedotuksen ja lentopallon maajoukkueiden tiedotusta yhteistyössä **Toni Flin-kin** ja **Kimmo Nurmisen** kanssa, Kiiskinen valottaa historiaansa.

Nyttemmin lajikirjo on laajentunut. Kiiskinen on tehnyt juttuja pöytätennistä, voimistelusta ja painonnostosta. Lisäksi töitä on löytynyt Suomen Pöytätennisliiton viestinnässä.

Mutta takana on pitkä työura muuallakin. Kiiskinen työskenteli 19 vuotta TeliaSoneran myymäläpäällikkönä, kunnes vuonna 2014 hänen työtehtävänsä lakkautettiin yt-neuvottelujen pyörteissä.

Haaga-Heliassa alkoi tuona syksynä urheilujournalismin opintokokonaisuus.

– Pääsin sinne, opiskelin urheilujournalismia kaksi vuotta ja vielä jatkoin puoli vuotta kestäneillä urheilumarkkinoinnin opinnoilla, Kiiskinen kertoo.

Työn merkitys on nyt erilainen kuin nuorempana.

– En lähde enää aamuisin töihin maksaakseni asuntovelkaa, vaan nautinto työstä tulee muulloinkin kuin vain palkkapäivinä, Kiiskinen painottaa.

Moniosajat ovat vahvoilla tulevai-

← **Heikki Kiiskinen**

Kirsi Teiskonlahti

suuden työmarkkinoilla.

– Heille riittää varmasti töitä. Tarvitaan henkilöitä, jotka osaavat kirjoittaa, kuvata ja editoida. Leipä tulee koostumaan aika monesta murusesta. Sama henkilö tekee töitä urheiluseuralle, lajiliitolle ja medialle, Kiiskinen arvioi.

”Tämähän on paras työ maailmassa”

Yle Urheilun toimittajan **Kirsi Teiskonlahden** kiinnostus urheiluun juontaa juurensa jo lapsuusvuosista. Koko perhe seurasi tiiviisti urheilutapahtumia, ja urheilukärpänen puraisi kunnolla Teiskonlahteakin.

– Parikymppisenä aloin kirjoitella Tampereella vapaaehtoisena jääkiekosta. Pian totesin, että tämähän on paras työ maailmassa, mitä voi tehdä. Myöhemmin hakeuduinkin kolmeksi vuodeksi Jatkoaika-sivuston toimittajaksi, Teiskonlahti kertoo.

Vuonna 2015 hänet kelpuutettiin opiskelemaan journalistiikkaa Tampereen yliopistoon.

– Pääsin töihin paikallislehteen *Yläjärven Uutisiin*. Vietin siellä kesän 2016 ja auttelin heitä opintojen ohella myöhemmin. Seuraavana kesänä pääsin Seinäjoelle *Ilkka*-lehden uutistoimitukseen. Tammikuussa 2018 aloitin työt Yle Urheilussa, Teiskonlahti listaa.

Teiskonlahti on painanut haastatteluhetkeä edeltäneen viikonlopun pitkiä päiviä Turussa järjestetyissä yleisurheilun Kalevan kisoissa.

– Arvokisat ovat tämän työn huipputietä, isojen kisojen tunnelmien välittäminen paikan päältä, Teiskonlahti sanoo.

Hän toivoo, että urheilutoimittajilta löytyisi nykyistä enemmän kriittisyyttä.

– Suomessa olisi vielä ehkä petraamisen varaa. En tiedä, onko kyse niinkään toimittajien uskalluksesta, vaan siitä, että mediataloissa on vähennetty väkeä. Eivätkö resurssit riitä? Teiskonlahti kysyy.

Nuoria aloittelijoita Teiskonlahti kannustaa verkostoitumaan.

– Niin pääsee helpommin eteenpäin. Liikkeelle pienin askelin, kovin moni ei saa ensimmäiseksi työpaikakseen *Helsingin Sanomia* tai Yleisradiota, Teiskonlahti muistuttaa. ♦

Laajasalon opisto

Urheilutoimittajakoulutuksessa perehdytään urheilutoimittajan, urheilun sisällöntuottajan, tiedottajan ja selostajan työhön. Lukuvoiton mittaisessa monipuolisessa koulutuksessa pääsee heti kiinni käytännön tekemiseen: toimittamaan sisältöä eri medioihin, kuten verkkoon, sosiaaliseen mediaan, mobiiliin, televisioon ja radioon. Opinnoista merkittävä osa tapahtuu urheilutapahtumissa. Opintojen jälkeen opiskelijat sijoittuvat esimerkiksi mediataloihin ja tuotantoyhtiöihin, urheiluseuroihin ja lajiliittoihin tai jatkavat media-alan opintoja korkeakoulussa.

www.laajasalonopisto.fi

Haaga-Helia

Journalismikoulutuksessa voi opiskella vuodessa suoritettavan 30 opintopisteen Urheilujournalismin erikoistumiskoulutuksen. Koulutus järjestetään monimuotokoulutuksena, joka sisältää lähi- ja verkko-opetusta, itsenäisiä- ja ryhmätehtäviä sekä työelämäprojekteja. Erikoistumiskoulutukset on tarkoitettu korkeakoulututkinon suorittaneille ja niille, joilla todetaan muutoin olevan opintoja varten riittävät tiedot ja valmiudet. Koulutus tarjoaa myös jo alalla työskenteleville tai muuten journalistisen osaamisen saavuttaneille mahdollisuuden täydentää osaamistaan. Hakijalta odotetaan perehtyneisyyttä ja kiinnostusta urheilujournalismiin, liikuntaan ja urheiluun. Koulutus antaa valmiudet monimediaiseen journalistiseen työskentelyyn urheilutoimittajana eri medioissa, alan viestintätehtävissä sekä seura- ja järjestötoiminnassa.

www.haaga-helia.fi

Tampereen yliopisto

Journalismikoulutus yhdistää toimitustyön opetuksen ja tutkimukseen perustuvan yhteiskunnan ymmärtämisen. Koulutuksen painopiste on journalismissa ja kuvajournalismissa. Journalististen ja visuaalisten/kuvallisten taitojen opettelu nivoutuu taitoon ymmärtää, miten yhteiskuntaa koskevat tieto ja näkemykset rakentuvat ja miten niitä tuodaan osaksi julkista keskustelua. Koulutus tähtää journalistisiin tehtäviin, mutta tarjoaa valmiuksia toimia muissakin vaativissa viestinnän tehtävissä. Journalismi on osa laajempaa viestinnän kenttää ja olennainen osa koko yhteiskuntaa. Journalistiikka opettaa taitoa tarttua ilmiöiden yhteiskunnallisiin kytkentöihin. Journalismien taidot opitaan monimediaalisessa toimitustyöympäristössä (harjoitustoimitus), jossa opiskelijoiden tuottamaa journalismia julkaistaan Moreenimedia-alustalla. Samalla opitaan soveltamaan tietoja ja taitoja, journalistisen työprosessin hallintaa ja yhteistyötä toimitusorganisaatiossa. Opintoihin sisältyy myös harjoittelu. Valmistuvalla opiskelijalla on hallussaan ajankohtaiset tiedot ja taidot sekä tuntuma muutosten keskellä elävään journalismin toimialaan ja suomalaiseen yhteiskuntaan.

www.tuni.fi

HEO

Urheilutoimittajan opintojen tavoitteena on monipuoliset journalistiset valmiudet erityisesti urheilun ja liikunnan parissa. Linjalla opiskellaan urheilutoimittajan perustaidot kirjoittamisessa, radio- ja tv-työssä sekä sisältöjen julkaisussa eri alustoilla. Urheilutoimittajan työprosessi, digitaaliset työkalut ja oman toimittaja- ja selostajapersoonan kehittäminen ovat keskeiset sisällöt opetuksessa. Opetuksen ja konkreettisen tekemisen kautta journalistiset työtavat ja ammattikieli tulevat opiskelijalle tutuksi.

www.heo.fi

Journalismiin liittyviä opintoja voi suorittaa myös mm. Jyväskylän yliopistossa sekä eri ammattikorkeakouluissa. ♦

Korona koetteli vaan ei hyljännyt

Kuva: Jukka Lintinen

Olen kirjoitetun urheilujournalismin suurkuluttaja. Jos leipälajiani jääkiekkoilua ei oteta lukuun, oikeastaan kirjoitetut urheilujutut ovat yhtä kuin urheilusuhteeni. Joskus kauan sitten nuoruudessani seurasin urheilua televisiosta, jopa radiosta ja myöskin paikan päällä itse urheilutapahtumissa, mutta en siis enää.

Tämä hieman erikoinen suhteeni urheiluun on johtanut erilaisiin vääristymiin. Ehkä pahinta on yltyöriittinen suhtautumiseni siihen, mitä minulla on urheilusta tähteellä: teksteihin. Kun en kohtaa urheilua silmästä silmään – siis pois lukien netin kautta katsomani lätkämatsit – toivon tavattoman paljon urheilusta kirjoitetulta sanalta, että se kuvastelisi mahdollisimman autenttisesti ja perinpohjaisesti urheilua. Siis sellaisena kuin urheilun kuvittelen edelleen olevan.

Kun korona iski, olin kauhuissani. Olin liki varma, ettei urheilujournalismi selviä, mitä tulee urheilusta kirjoitettuihin teksteihin. Vaan erehdyinpä pahan kerran. Kävi päinvastoin.

Huomasin, että korona antoi kirjoittaville urheilutoimittajille sen tarvittavan potkun persuksille, jota ala oli kauan todellakin kaivannut. Kun ei hyvällä niin sitten pahalla, näköjään. Urheilujournalismi oli koronan isettyä kovan paikan edessä: paetako vai taistella? Se taisteli.

Otan esimerkin mediasta, joka kuvastelee laajemminkin myös muissa lehdistä ja netissä tapahtuneesta koronan kirittämästä muutoksesta. Olen vuosikautia parjannut *Helsingin Sanomien* urheilutoimituksen tekemisiä. Niillä

resursseilla olisi pitänyt aina pystyä parempaan.

Koronan kovissa oloissa *Helsingin Sanomien* urheilusivujen taso nousi valtavasti. Sieltä alkoi vyöryä lukujuttuja urheilun ilmiöistä ja henkilöistä. Ja jos siellä ei vielä kukaan ole juurikaan pelikirjasioita, on se aivan sivuseikka mokoma pelikirja sen rinnalla, että edistys vyöryi syvästi ja laajasti muilla rintamilla.

Urheilujournalismin piirissä on jo kauan pidetty korkealentoisia kokkpuheita urheilutarinoiden tarpeellisuudesta, tuloksetta. Vasta koronakriisi tavallaan pakotti tarinat esiin, kun oli kerrottava jostakin sellaisesta näkymättömästä enemmästä, mitä ei enää tapahtunutkaan päivittäin.

Jatkossa, kun meillä ei välttämättä ole enää koronan kirjoittamista uusille urille suuntaavaa jarruvaikutusta urheilujournalismin niskassa, suuri vaara on, että toimituksissa valahdetaan takaisin epä-älylliseen akuuttien urheilutulosten kertaamiseen apukoulutason triviaalilla urheilukielellä.

En ole kovin toiveikas sen suhteen, että korona-ajan taso säilyy urheiluteksteissä. Miksi?

Urheilujournalismi on kuin lastu lainehilla. Se ei ylitä olosuhteita, vaan mukautuu niihin. Syy on vaatimustasossa, jolle ei ole asettajia. Kuten legendaarinen päätoimittaja **Aimo Massinen** aikoinaan sanoi eräällä luennollaan, ei lehtitalon johtajia kiinnosta ptkääkään, "mitä ne urheilutoimittajat siellä iltahämärissä tekevät, kun muut toimittajat ovat jo kotona".

Ja sitten tuo välinpitämättömyys valuu ylhäältä alas. Kun urheilutoimi-

tusten pomoilla ei ole painetta ylhäältä alaspäin, heidän panoksensa ja vaatimustasonsa on riittämätön.

Olen oma suora itseni, kun sanon tähän lopuksi perättäisin sanoin, että raastaa ja repii sielua todeta koronan ankarien reunaehtojen johtaneen ja ajaneen meitä intohimoisia kynäniekkoja parempiin tuloksiin kuin pomomme konsanaan. Ja lievennykseksi: toki myös toimitusten esimiehet/- naiset skarppasivat, kun (vihdoin) oli pakko.

Yritettäisiinkö, kysyn, pitää nyt yllä se taso, mihin korona meidät kaikki pakotti? Fakta on, että taisimme itse kukin löytää uusia kykyjä itsestämme.

Petteri Sihvonen
kirjoittaja on freelancer, jonka
työnantajia ovat *Hämeen Sanomat*,
Yle Puhe ja *MTV Urheilu*.

Urheilutoimittajain Liitto jakoi koulutusapurahoja

Hakuaikana saapui kolme (3) paikalliskerhojen apurahahakemusta ja kaksi (2) henkilökohtaista apurahahakemusta. Hallitus hyväksyi koulutusvaliokunnan esityksen myönnettävistä apurahoista, jossa painotettiin etukäteen paikalliskerhoille ilmoitettuja hakukriteereitä: koulutuksen pitää tukea jäsenten ammattitaitoa ja edistää urheilujournalismin kehittämistä. Koulutusapurahaa myönnetään ensisijaisesti paikalliskerhojen omien koulutustilaisuuksien järjestämiseen. Koulutusapurahat jaetaan vuonna 2020 seuraavasti:

Paikalliskerhojen koulutusapurahat

Susirajan Urheilutoimittajat	150 euroa
Turun Urheilutoimittajien Kerho	200 euroa
Lapin Urheilutoimittajakerho	250 euroa

Henkilökohtaiset koulutusapurahat

Pirjo Valjanen (data-analytiikan verkkokurssi)	250 euroa
--	-----------

Yksi hakemus hylättiin.

Kieli pelittämään

Tehdään tästä nyt numero vai tehtäisiinkö sittenkin sana?

Urheilu-uutisissa vilisee usein numeroita. Sijoituksia, aikoja, pituuksia, korkeuksia, ottelutilanteita... Numerot on yksi tapa ilmaista lukuja. Toinen tapa on käyttää lukua ilmaisevia sanoja.

Lukujen ilmaisemiseen liittyviä ohjeita on kätevä palauttaa mieleen tutustumalla pankin Luvut ja numerot -sivulla. Näin asiaan johdatellaan pankin Luvut ja numerot -sivulla:

Luvuilla ilmaistaan asioiden, olioiden yms. määrää tai keskinäistä järjestystä jossakin kokonaisuudessa. Luku voi olla perusluku (*viisi*, 5) tai järjestysluku (*viides*, 5.). Luku esitetään joko numerolla (2, 7., 100., 100 000) tai kirjoitettuna sanana (*kaksi*, *seitsemäs*, *sadas*, *satatuhatta*).
<http://www.kielitoimistonohjepankki.fi/ohje/213>

Mutta milloin luvut kirjoitetaan numeroina, milloin sanoina? Tähänkin löytyy vastaus Kielitoimiston ohjepankista. Pääsäännöt ovat tällaiset:

Luvut yhdestä kymmeneen esitetään yhtenäisessä tekstissä usein kirjoitettuna sanoina, paitsi kun tekstissä esiintyy paljon numeroita. *Sanoina kirjoitetaan myös vakiintuneisiin ilmauksiin sisältyvät luvut, esimerkiksi yhdennellätoista hetkellä.* Tasaluvut (kuten *sata* ja *tuhat*) esitetään sanoina silloin, kun täsmällisyys ei ole keskeistä.

<http://www.kielitoimistonohjepankki.fi/ohje/212>

Lukujen käyttöön teksteissä liittyy monenlaisia kiinnostavia kielikysymyksiä. Yksi perinteisimmistä on, paljonko on kaksi kertaa enemmän tai vähemmän. Entä puolet enemmän tai vähemmän? Tätä pohtii kolumnissaan **Salli Kankaanpää**:

Yleisen kielenhuoltokannan mukaan ”kaksi kertaa enemmän” merkitsee samaa kuin ”kaksi kertaa niin paljon”. Jos juon tänä aamuna kaksi kertaa enemmän kahvia kuin eilisäamuna, jolloin join kupillisen, juon nyt kaksi kupillista.

Kilpailevan tulkinnan mukaan ”kaksi kertaa enemmän” merkitsee samaa kuin ”kolme kertaa niin paljon”. Joisinkin kahvia yhden kupillisen plus kaksi kertaa yhden kupillisen eli yhteensä kolme kupillista. Tulkinta on johdonmukainen, mutta tavalliselle kielenkäyttäjälle se on mutkikkaampi, kun pitää sekä kertoa että laskea yhteen.

https://www.kotus.fi/nyt/kolumnit_artikkelit_ja_esitelmat/kieli-ikkuna_%281996_2010%29/kaksi_kertaa_enemmän_ja_vahemmän

Yksi kiperistä numerokysymyksistä on, miten numeroihin merkitään taivutuspaate. Tähän löytyy apua Kielitoimiston ohjepankista. Oman lähtötason voi määritellä tekemällä testin:

https://www.kotus.fi/ohjeet/kieli-_ja_nimitestit/kielenhuolto-pahkinat/numerot_ja_taivutuspaate

Mistä tavallisimmat lukusanamme tulevat? Sanojen alkuperää valottaa kiinnostavasti **Ulla-Maija Kulonen** (nykyään Forsberg) kolumnissaan:

Kymmenen käsitteeseen perustuvat useimpien sukieltemme kahdeksaa ja yhdeksää merkitsevät sanat. Suomessakin sanoissa *kahdeksan* ja *yhdeksän* piilottelevat *yksi-* ja *kaksi-*sanojen vartalot; loppuosan *-eksän* on päätelty tarkoittaneen ’ei ole’. Lukumäärä on siis se, joka puuttuu kymmenestä.

https://www.kotus.fi/nyt/kolumnit_artikkelit_ja_esitelmat/kieli-ikkuna_%281996_2010%29/yksi_kaksi_kolme

Kieli pelittämään -palstalla käsitellään urheiluun liittyviä kieli-asioita monenlaisista näkökulmista. Palstan sisällöistä vastaavat Kotimaisten kielten keskuksen asiantuntijat. Kotimaisten kielten keskus: www.kotus.fi.

Opiskelijat – tervetuloa liiton opiskelijajäseniksi!

Urheilutoimittajain Liitto toivottaa liiton opiskelijajäseniksi journalistiseen ammattiin (urheilu) opiskelevat henkilöt. Aiemmin opiskelijajäsenet liittyivät paikalliskerhon B-jäseniksi, mutta jatkossa opiskelijajäsenet voivat liittyä opiskelijajäseniksi suoraan liittoon. Jäsenhaku tapahtuu omalla opiskelijajäsenille suunnatulla jäsenhakulomakkeella, joka lähetetään liittoon: toimisto@urheilutoimittajat.fi. Hakulomake löytyy liiton verkkosivuilta. **Opiskelijajäsenen jäsenmaksu** on 30 euroa + liittymismaksu 15 euroa.

Opiskelijajäsenillä ei ole oikeutta äänestää Vuoden Urheilija -äänestyksessä, mutta muut jäsenedut ovat myös opiskelijoiden käytettävissä, mm. opiskelijajäsenen pressikortti,

liiton koulutukset, Fair Play -lehti jne. Kun opiskelijajäsenen toiminta urheilu-journalismin parissa vakiintuu (alalla 2 vuotta), he voivat hakea paikalliskerhon B-jäsenyyttä tai liiton A-jäsenyyttä, riip-

puen onko työ sivutoimista vai täysipäiväistä.

Lisätiedot: pääsihteeri Nina Jakonen, puh. 050 44 84 845, toimisto@urheilutoimittajat.fi.

Etelä-Suomen Sanomien urheilu vastaa sivujen tuotannosta itse neljän hengen tiimillä, joista yksi on Mikael Hoikkala. Taittoa ei ole ainakaan vielä siirretty keskuspöytään, kuten monessa muussa lehdessä. Tavallisena arkipäivänä on lehdessä viisi sivua urheilua, joten taitto vie kohtalaisesti aikaa.

Urheilutoimituksen arki muuttuu yhä kiireisemmäksi

Väki vähenee, työt lisääntyvät

Maakuntalehden urheilutoimittajan työ on muuttunut oleellisesti viime vuosikymmeneltä. Jokainen tietää tekniikan huiman edistymisen, mutta perinteisessä sanomalehdessä se ei ole tarkoittanut työolosuhteiden kohenemista. Tekniikka ei tuokaan leipää entistä helpommalla.

Teksti: **Markus Karjalainen**
Kuva: **ESS**

Lahdessa ilmestyvässä *Etelä-Suomen Sanomissa* on periaatteessa neljän hengen urheilutoimitus. Tuottajana työskentelee **Esa Rauhanlaakso**, ja listavuoroja paukuttavat **Suvi Lempinen**, **Juha Hölttä** ja **Mikael Hoikkala**.

– Ei auta valittaa kiirettä, mutta painetta on riittänyt. Osasto ei ole täysivahvuinen kuin harvoin, sillä Rauhanlaakso tekee urheilun ohessa paljon toimitusjärjestelmän ylläpito- ja kehitystyötä, kertoo Lempinen.

– Heti huomaa, kun tuottaja puuttuu pelistä.

Etelä-Suomen Sanomien urheilu vastaa sivujen tuotannosta itse. Taittoa ei ole ainakaan vielä siirretty keskuspöytään kuten monessa muussa lehdessä.

– Tavallisena arkipäivänä on lehdessä viisi sivua urheilua, joten taitto vie kohtalaisesti aikaa. Teemme taiton kolmesta, ja välillä onkin vaikea saada esimerkiksi sairaustapauksessa taittotaitoista tuuraajaa, kertoo Lempinen.

Kun tabloidin aukeama tehdään urheilussa

tulostusvalmiiksi, niin taittoon tarvitaan asiaan perehtynyt ammattilainen.

Lempisen mukaan *Etelä-Suomen Sanomien* urheilutoimituksessa ei ole tapahtunut isoja muuttoksia hänen tultuaan taloon vuonna 2013.

– Osaston vahvuus on pysynyt samana. Sitä on verotettu muihin tehtäviin, sillä Esan lisäksi poissaoloja tuli korona-aikaan myös toimitussihteerien tuuraamisesta. Sen sijaan muilla osastoilla väki on vähentynyt: kulttuurissa oli kaksi toimittajaa, mutta niistä on vähennetty toinen pois. Ei auta kuin toivoa, että urheilun merkitys lehdelle ymmärretään, toivoo Lempinen.

– Kun väki toimituksesta on vähentynyt, niin olemme kiinnittäneet paljon huomiota jaksamiseen. Ehkäpä se on auttanut, sillä on ymmärretty, että pieni porukka ei jaksakaan venyä joka paikkaan.

Etelä-Suomen Sanomat on kuulunut muutama vuosi Keski-Suomalainen-konserniin. Yt-kierrosten jälkeen urheilun vahvuus on pysynyt neljässä ainakin teoreettisesti.

Perinteisten lehtijuttujen rinnalle myös paljon uutta

Rauhanlaakso iloitsee siitä, että tuuraajia ja hyviä freelancer-urheilutoimittajia on saatu käyttä.

– Meillä oli kaksi kesätoimittajaa, joten tässä mielessä ei ollut valittamista. Monella muulla lehdellä on ollut paljon meitä tiukempaakin, sanoo Rauhanlaakso, joka muistaa osaston vahvuuden olleen viisi toimittajaa 1990-luvulla.

Lihavien vuosien jälkeen tehtävät ovat monipuolistuneet ja tuoneet lisää kiirettä. Pikaisesti tehdyt sähköiset, videohaastattelut ja verkkoversiot ovat nousseet perinteisen lehtijutun rinnalle. Lisäksi mukaan on hiipimässä radio- ja jopa televisiotyö, kun monilla yhtiöillä on jo radio- ja televisiokanavia omistuksessaan.

– Konsernillamme on Lahdessa myös oma radioasema Radio Voima, mutta *Etelä-Suomen Sanomien* urheilusta ei ole juurikaan tehty sinne juttuja. Tosin jääkiekko saa radiossamme paljon aikaa, ja Mikael on jonkin verran osallistunut radiotyöhön, sanoo Rauhanlaakso.

Koronaviruksen tuoma kriisi osui pahaan aikaan, sillä useimpien maakuntalehtien levikit ja ilmoitustuotot olivat reilussa laskussa ilman pandemiaakin. *Etelä-Suomen Sanomien* urheilutoimittajat olivat keväällä kuusi päivää lomautettuina. Urheilutoimittajat tuurasivat myös usein toimitussihteerejä. Arki on poikennut normaalista niinkin, että suurin osa taittotyöstä on tehty kotoa käsin.

– Syksyllä on tulossa uusi saman mittainen lomaus. Korona muutti lehden sisältöä, sillä teimme vähemmän urheilua ja ideoimme aiheita, joita ei ole ehditty tavanomaisen rutiinin seassa tekemään. Mielestäni onnistuimme hyvin tämän hieman erilaisen sisällön tuottamisessa. Korona saattaa tuoda vielä paljon lisää ongelmia, mutta jotenkin niihin pitää vain vastata, miettii Rauhanlaakso.

Liian paljon kiireessä puurrettua tekstimassaa

Takavuosina maakuntalehtien urheilutoimittajat matkustivat paljon. Lehdet lähettivät omia toimittajia pienienkin lajien SM-kilpailuihin, ja arvokilpailuihin oli suoranainen tungos. Esimerkiksi Moskovan olympialaisissa kesällä 1980 oli 80 akkreditoitunutta suomalaista urheilutoimittajaa, kun printtilehdet eivät nykyään saa enää parinkymmenen hengen Suomen kiintiötä olympialaisiin täyteen. Kotoisillekin tapahtumille riitti tekijöitä, ja oli tavallista, että perusliigapelistäkin kaivoi kirjoitettavaa useampi toimittaja samasta lehdestä. Nyt ollaan usein puhelinjutun varassa. Mediatalojen omistuspohjan keskittyminen on vienyt uutishankinnan yhä harvempiin käsiin. Työ on pitkälti oman alueen hoitamista kännykässä istuen. Kun juttuja tekevä porukka harvenee, on tarjolla liian paljon kiireessä puurrettua tekstimassaa.

Rauhanlaakso on huolissaan urheilujournalistien jaksamisesta.

– Maakuntalehden urheilutoimituksesta ei löydy samanlaista nuoren toimittajan unelmatyötä kuin joskus viime vuosituonnilla. Nyt tehdään sisältöä moneen suuntaan tiiviillä aikataululla. Kiirettä ja paineita on ollut alalla aina, mutta yhä kiireisemmäksi tämä työmme on mennyt, tuumii Rauhanlaakso. ♦

Päätoimittaja Pirttijoki:

”Urheilu- ja kulttuuri-osastot heijastelevat alueensa henkistä ilmapiiriä”

Teksti: Markus Karjalainen

Etelä-Suomen Sanomien päätoimittaja Markus Pirttijoki ymmärtää urheilutoimittajien huolen alan tulevaisuuden näkymistä, mutta hänellä on myös hyvä viesti kerrottavanaan.

– Minusta maakuntalehden urheilu- ja kulttuuriosastot heijastelevat ja viestittävät alueensa hyvinvoinnista. Erikoisosastoilta voidaan lukea merkkejä siitä, sanoo Pirttijoki.

Mediat ovat tutkineet tarkoin juttujen kiinnostavuutta ja lukijamääriä.

– Lukijatutkimuksissa menevät kärkisijoille uutiset maakunnasta, kotimaasta ja ulkomailta. Sen sijaan urheilu häviää kulttuurille ja on aika lailla häntäpäässä kiinnostavuudeltaan tutkimuksissa. Toisaalta lukijoiden tyytyväisyyttä tutkittaessa urheiluosasto pomppaa keskivaiheille, koska urheilujuttujen kuluttajat ovat tyytyväisiä siihen, kuinka osasto on hoitanut sen sisältöä, kertoo Pirttijoki.

Urheiluosasto on ollut kautta lehdistön historian lukijoita jakava: urheilusivujen lukijat ahmivat sisällön, johon taas suuri osa ei kajoa lainkaan. Pelkästään sivun yläreunan osastotunnus Urheilu saa monet kääntämään sivua sitä lukematta. Urheilujutut joko luetaan tai niitä ei selaillakaan.

– *Etelä-Suomen Sanomissa* on juuri tällainen tilanne. Korona-aikaan urheilutoimittajat venyivät hienosti ja pystyivät ideoimaan paljon uutta sisältöä, joka poikkesi tulosurheilun täyttämistä lehdistä. Urheilu sai varmasti uusia lukijoita, ja nyt onkin mietittävä, kuinka urheilu saa uusia lukijoita niistä, jotka eivät ole aiemmin osastoa seuranneet. Sisältöä pitää suunnitella huolellisesti. Esimerkiksi hyvät henkilöjutut toimivat keväällä hyvin, kun urheilumaailma oli muuten aivan hiljainen, kertoo Pirttijoki.

– Korona pakotti uusiin ratkaisuihin, joista kannattaa ottaa oppia. Päätimme keväällä pahimman kriisin aikana, että varaudumme jättämään urheilusivut lehdestä joinakin päivinä, jos mitään ei tapahdu eikä uutisoitavaa ole. Siihen ei kuitenkaan tarvinnut mennä, kun urheilu tuotti hyvää sisältöä.

– Urheilun toimittajista oli hiljaisena aikana erittäin iso apu myös toimitussihteerien tuuraajina, he kun ovat nopeita ja tarkkoja taittajiakin.

Pirttijoki painottaa myös urheilun uutisellisuutta.

– Uutiset ja ennen kuulemattomat asiat kiinnostavat. Urheilussakin pitää pystyä kaivamaan paikallisia uutisia. Silloin ei haittaa, millä osastolla ne julkaistaan. Urheiluun voidaan hyönnäyttää lisää lukijoita tekemällä kiinnostavaa sisältöä, joka ei siis ole aina tulosten varassa, sanoo päätoimittaja.

Pirttijoenlelle maakuntalehdet ovat tuttu toimintaympäristö. Hän tuli *Etelä-Suomen Sanomien* päätoimittajaksi *Kainuun Sanomien* päätoimittajan tehtävistä.

– Lehdellä on merkitys alueen hengenheimolaisuuden vaalimisessa. Sillä on osansa yhteishengen luomisessa maakunnassa.

– Urheilussa se tarkoittaa sitä, että maakunnallinen media seuraa omiensa menestymistä kannustaen sekä tarvittaessa se herättelee urheilumaailmaa kriittisyydellään, arvioi Pirttijoki maakunnallisten medioiden roolia. ♦

Jani Mesikämmen on heittänyt uransa alkuvaiheista asti siviiliminänsä rohkeasti peliin muun muassa Karhunpalvelus-bloginsa ja somekanavien kautta ja profiloitunut vahvasti ihmisenä, ei vain jonain nimenä juttujen perässä. Uran rakentaminen sen varaan on vaikea ja kuluttava tie, mutta nostaa myös toimittajan työn vaatimustasoa. Toisaalta sanomisen pakkoa "sairastava" Mesikämmen myöntää, että sanomisen tarve on joskus ylittänyt sisällön laadun.

Jani Mesikämmen palasi juurilleen

Jatkoaika.com:n päätoimittajana heinäkuussa aloittanut turkulaistoimittaja **Jani Mesikämmen** on onnellinen, että on saanut tehdä säännöllisin väliajoin jotain ihan uutta.

Teksti: **Teemu Nurmi** Kuvat: **Teemu Nurmi** ja **Jarno Nuutinen**

Mesikämmen on siitä tyypillinen toimittaja, että hän on kokenut kirjoittamisen in-tohimokseen nuoresta asti ja tehnyt, kuten moni muukin, omaa lehteä jo pikkulapsena.

– *The Hockey News*, jääkiekon "raamat-tu", oli lapsuudessani arvossaan paperi-lehtenä. Perheemme tilasi lehteä Kanadasta. Uusimman numeron tuleminen kotiin kesti noin kaksi viikkoa. Siitä sain idean tehdä omaa Hockey Newsia, Mesikämmen muistelee.

Hän ei kai voinut olla hullaantumat-ta jääkiekosta lapsuudessaan. Janin isä **Ilkka Mesikämmen** on legendaarinen, entinen puolustaja, joka pelasi miesten pääsarjatasolla yli 400 ottelua sekä kuudet MM-kilpailut ja yhdet olympialaiset. Isoveli Roni pelasi kuutisenkymmentä liigaottelua.

– Asuimme lapsuudessani Turun Ki-vikartiontiellä, josta on matkaa Kupit-taan jäähallille vain puoli kilometriä.

Voi sanoa, että olen kasvanut jäähallilla, koska vietin paljon aikaa TPS:n pukuko-pin liepeillä ja keräilin peleissä kiekkoja katsomon alta. Isä jäähdytteli siihen ai-kaan alasarjoissa ja isovelikin pelasi jo ihan tosissaan. On varmaan ollut alusta asti itsestään selvää, että jääkiekko on aina suuri osa elämäni.

Työura on ollut ajautumista

Urheilutoimittajuus ei suinkaan valikoitunut Mesikämmenen ammatiksi heti nuorella iällä.

– Työurani on ollut ajautumista erilai-siin tilanteisiin ja paikkoihin. Opiskelin pitkään Turun yliopistossa. Pääaineeni oli historia, ja minulla on siitä opettajan pätevyys. Opiskelin myös yhteiskunta-tieteitä sekä filosofiaa ja päädyin yliopis-tolla koulutussosiologian töihin ennen valmistumistani.

Mesikämmen tajusi yliopistotyössä,

että se ei ole pitemmän päälle hänen juttunsa. Hän teki juttuja vuosituhan-nen vaihteessa HC TPS:n lehteen sekä nettiin, aloitti jääkiekkosivusto Jatkoaika.com:n toimittajana 2004 ja hyppäsi täysipäiväiseksi toimittajaksi 2007, jol-loin hän avusti *Ilta-Sanomia* ja *Aamuset*-kaupunkilehteä. Se tapahtui kuulemma elämäntilanteeseen sopivaan aikaan, mutta kuitenkin vasta yli 30-vuotiaana.

Sittemmin Mesikämmen on ollut äi-tiyslomasijainen *Aamuset*-lehdessä sekä lukuisien lehtien vakituinen avustaja ja tehnyt muun muassa kaksi kirjaa **Ju-hani "Tami" Tammisen** kanssa. Hän oli vuoteen 2017 *FightSport*-kamppailu-urheilulehden päätoimittaja ja pyörit-tää edelleen viikoittain Ylilyönti-pod-castia.

Mesikämmen aloitti 1. heinäkuuta Jat-koajan päätoimittajana. Hän voi pitkäl-lä perspektiivillä verrata, miten vuonna 2001 perustetun Jatkoajan tekeminen ja sen asema kotimaisessa kiekkomediassa

on muuttunut parinkymmenen vuoden aikana.

– Palkkaa saavia on vain päätoimittaja ja kaksi muuta henkilöä, joten tekeminen perustuu edelleen vapaaehtoistointintaan. Valtavin muutos on ammatimaistumisessa. Ulkopuolellakin on huomattu, että tätä tehdään tosissaan. Jatkoajan toimittajat olivat alussa muiden alan toimijoiden silmissä nuoria ja kärkeviä ”nettipoikia”. Ei ollut itseltään selvää, että pääsimme peleihin ja saimme haastatteluja. Muu media ja kiekkoseuraväki suhtautui meihin hie- man väheksyvästi. Tuskin kukaan meidän nykyisistä nuorista toimittajistamme saa sellaista kohtelua enää missään. Jatkoajaksi on tiedotusväline muiden joukossa poikkeuksellisesta luonteestaan huolimatta.

– Ymmärrän nyt hyvin, miksi vaikkapa 15 vuotta sitten ammattitoimittajat kokivat Jatkoajan eräänlaisena uhkana. He olivat pitkään painettuja lehtiä tehneitä toimittajia, joiden ei ollut helppo niellä sitä, että nuo ”jätäkät” tulevat touhuun mukaan, Jani Mesikämmen toteaa.

Mesikämmen pitää Jatkoajan merkittävänä vahvuutena sitä, että sen ei ole pakko myydä mitään. Jatkoajakin

tarvitsee mainosrahaa, koska kulut ovat suuremmat kuin alkuaikoina, mutta sillä on yhä vapaus tehdä kaikkea sitä, mitä kaupallinen media ei voi.

– Kaupallisella medialla on rima, joka määrittelee, mistä kannattaa tehdä juttu. Meidän sloganimme on ”kaikki jääkiekosta”. Toimittajamme voi lähteä tekemään juttua B-sarjan MM-kisoihin tai Suomi-sarjan otteluun. Sillä, luetaan- ko niitä juttuja 500 vai 5000 kertaa, ei ole meille yhtä suuri merkitys kuin kaupallisen median puolella. Henkinen vapaus tekemisessä on tärkeintä.

Vapaaottelun konkaritoimittaja

Mesikämmenä pitkään ennen Jatkoajaksi työllistyneen *FightSport*-kampppailu-urheilulehden pääla-ji on vapaaottelu, johon suhtaudutaan toimituksissa tänäkin päivänä ristiriitaisin tuntein. Osa ei pidä sitä urheiluna, vaan brutaalin verisenä katutappelamisena. Mesikämmen kiinnostui vapaaottelusta jo kauan sitten, eikä kukaan muu tehnyt lajista juttuja, joten kun ne kelpasivat muihinkin lehtiin kuin lajin julkaisuihin, sai hän freelancerina sillä mukavasti elantoa ja

pääsi näkemään paikan päällä kymmeniä lajin ammattilaisorganisaatio UFC:n tapahtumia.

– Ehkä työlläni on ollut merkitystä vapaaottelutietoisuuden parantamisessa Suomessa, mutta en ole koskaan ollut minkään lajin sanansaattaja. Alkuvuosi- na piti perustella, miksi vapaaottelusta voi tehdä jutun, ja olen itsekin joutunut aikoinaan tekemään useitakin juttuja, joissa ihmeteltiin, mistä oikein on kyse. Nyt vapaaottelu hyväksytään helpommin urheilulajiksi ja siitä voi tehdä ihan tavallisia urheilujuttuja ilman taivaste- lua. Se on lajin muutamien kansainvä- lisesti menestyneiden vapaaottelijoiden ansiota, Mesikämmen sanoo.

Jani Mesikämmen tunnistaa nyt 45-vuotiaana itsessään saman innostuk- sen ja intohimon kirjoittamiseen sekä toimittamiseen kuin parikymppisenä- kin. Rima tekemisessä on noussut kor- keammalle, mutta kokenut toimittaja ymmärtää, että jutut eivät aina ole täy- dellisiä ja ne pitää päästää käsistä riittä- vän hyvinä maailmalle.

– Olen onnellinen siitä, että minulla on ollut mahdollisuus tehdä säännöllis- in väliajoin jotain ihan uutta. Pelkään eniten leipäpääntymistä. ♦

Jani Mesikämmen teki Tukholman UFC-tapahtumassa videohaastattelua Viaplaylle 2019. Vasemmalla Makwan Amirkhani ja Janin takana podcast-partneri Jaakko Dahlbacka.

Kari Saarenpää (vas.), Tommi Lehtinen, Esa Maaranen, Juha Hölttä, Eero Rautio, Ilkka Varmavuo, Jukka Lehtoranta ja Risto Vuoksiala tuulettivat Muun Suomen voittoa Helsingistä.

Golfin Press Team Cup:

Muu Suomi katkaisi Helsingin voittoputken

Teksti: **Esa Maaranen**
Kuva: **Koski-Golf**

Sisuuntunut Muun Suomen joukkue katkaisi Helsingin kolmen ottelun voittoputken urheilutoimittajien Press Team Cupissa Koski-Golfin kentällä. Kapteeni **Kari Saarenpään** johdolla Muu Suomi kaatoi Helsingin 8–4.

– Hienoa, että pystyimme järjestämään ottelun lukuisista vaikeuksista huolimatta, Saarenpää kiitteli osanottajia kilpailun jälkeen.

Molempien joukkueiden kapteenit, Saarenpää ja Helsingin **Kristofer Andersson**, joutuivat tekemään hartiavoimin töitä kahdeksan miehen joukkueidensa kokoamisessa, koska viime hetken poissaolot, vammat ja traagiset perhetapahtumat värittivät tänäkertaista Press Team cupia. Muun Suomen jokerikortti oli vasta neljäntenä varamiehenä joukkueeseen kutsuttu Kouvolan **Tommi Lehtinen**. Kilpailun ensikertalainen voitti päivän molemmat ottelunsa.

– Hyvä, että minullekin löytyi luottoa, Lehtinen naurahti kilpailun päättäjäisseremonioissa.

Muun Suomen joukkue otti pitävän niskalenkin Helsingistä jo aamupäivän

Foursome-otteluissa. Muu Suomi voitti kaikki neljä kohtaamista. Vakuuttavimmin pelasi kotkalaispari **Jukka Lehtoranta** ja **Risto Vuoksiala**. Kaksikko kaatoi Helsingin **Timo Pasasen** ja **Ari Pusan** peräti 7/5.

Iltapäivän single-pelit päättyivät tasan 4–4. Press Team Cupin värikkääseen historiaan kirjoitettiin ukkosen jyrähdellessä täysin uusi lehti, kun jo klassikko-otteluksi muodostuneessa Muun Suomen Lehtorannan ja **Thomas Hallbäckin** kohtaamisessa kotkalainen kaatoi ensimmäisen kerran helsinkiläisen.

– Pitkätkin putket katkeavat aikanaan. Tappio ei harmita. Jukka puttasi Kuusankoskella todella hyvin, Hallbäck antoi reilusti tunnustusta Lehtorannalle.

Lehtorannan lisäksi voittajista päivän molemmat ottelunsa voittivat Muun Suomen joukkueeseen viime hetkellä kutsuttu Lehtinen ja Tampereen voimakaksikko **Esa Maaranen** ja **Eero Rautio**.

Muun Suomen ja Helsingin golfin Press Team Cupia on pelattu vuodesta 2005 lähtien. Helsingillä on kymmenen ja Muulla Suomella kuusi voittoa. Kilpailun tämän vuoden onnistuneista

järjestelyistä vastasi Koski-Golf. Ensi vuonna Press Team Cup pelataan Helsingissä. ♦

Tulokset:

Muu Suomi – Helsinki 8–4

Foursome-ottelut

Tommi Lehtinen ja Kari Saarenpää/Seppo Jolkkonen ja Antti Nieminen 2/1
Esa Maaranen ja Eero Rautio/Thomas Hallbäck ja Jussi-Pekka Reponen 3/2
Juha Hölttä ja Ilkka Varmavuo/Kristofer Andersson ja Jukka Suomela 1/0
Jukka Lehtoranta ja Risto Vuoksiala/Timo Pasanen ja Ari Pusa 7/5
Muu Suomi – Helsinki 4–0

Singel-pelit

Kristofer Andersson/Ilkka Varmavuo 6/4
Jussi-Pekka Reponen/Kari Saarenpää 4/2
Eero Rautio/Timo Pasanen 2/0
Esa Maaranen/Seppo Jolkkonen 6/4
Jukka Lehtoranta/Thomas Hallbäck 2/0
Jukka Suomela/Risto Vuoksiala 2/0
Tommi Lehtinen/Antti Nieminen 2/0
Ari Pusa/Juha Hölttä 5/4
Muu Suomi – Helsinki 4–4 ♦

TULOSSA

URHEILUTOIMITTAJAIN LIITON YLIMÄÄRÄINEN YHDISTYSKOKOUS 13.10.

Urheilutoimittajain Liiton ylimääräinen yhdistyskokous pidetään **13. lokakuuta** 2020 Helsingissä. Kokouslistalla on ainoastaan liiton päivitettyjen sääntöjen hyväksyminen. Ylimääräinen yhdistyskokous on avoin kaikille liiton jäsenille.

URHEILUTOIMITTAJAPÄIVÄT 14.12.

Urheilutoimittajain Liitto järjestää valtakunnalliset Urheilutoimittajapäivät **14. joulukuuta** 2020 Helsingissä. Ohjelmassa on mielenkiintoisia puheenvuoroja sekä ajankohtaisia katsauksia miten koronavirus on vaikuttanut urheilumedioihin ja urheilujournalismiin. **Lue lisää** sivulta 13.

URHEILUJOURNALISMIN ILTA 14.12.

Urheilutoimittajain Liitto järjestää liiton oman palkitsemistilaisuuden Urheilujournalismin illan **14. joulukuuta** 2020 Helsingissä. Illan aikana palkitaan mm. Vuoden urheilujournalisti ja Vuoden tiedottaja sekä jaetaan Elämäntyö urheilutoimittajana -tunnustukset. Luvassa on myös uusia palkintokategorioita! **Lue lisää** sivulta 4.

Huom! Liiton hallitus seuraa viranomaisten suosituksia ja linjauksia edelleen, joten **yllä olevat tapahtumat** vahvistetaan lopullisesti syksyn jälkeen.

UUDEEN URHEILUJÄSENÄ ALKAA 14.12.

Vuoden Urheilija -äänestys alkaa **14. joulukuuta** 2020, jolloin ehdokkaat julkaistaan vuoden viimeisessä Fair Play -lehdessä sekä Urheilujournalismin illassa. Vuoden Urheilija -äänestykseen voivat osallistua kaikki jäsenmaksunsa maksaneet Urheilutoimittajain Liiton ja sen paikalliskerhojen jäsenet. Vuoden Urheilija -äänestykseen voi osallistua ainoastaan sähköisellä äänestyslomakkeella.

SUOMEN URHEILUGAALA 14.1.

Suomen Urheilugaala järjestetään **14. tammikuuta** 2021 Helsingissä, Hartwall Arenassa. Urheilugaalassa palkitaan mm. urheilutoimittajien äänestämä Vuoden Urheilija sekä kolme muuta Urheilutoimittajain Liiton nimissä jaettavaa palkintoa: Vuoden Valmentaja, Vuoden Joukkue ja Vuoden Nuori Urheilija.

Tarkemmat lisätiedot Urheilutoimittajain Liiton tulevista tapahtumista ja koulutustilaisuuksista seuraavassa Fair Play -lehdessä ja liiton sähköisissä viestintäkanavissa.

JÄSENEDET

Urheilutoimittajain Liiton A-, B- ja opiskelijajäsenyys oikeuttaa erilaisiin jäsenetuihin:

JÄSENKORTTI

Urheilutoimittajain Liiton jäsenet saavat kuvallisen pressikortin liittysään A- tai B-jäseneksi. Pressikortti on samalla myös liiton jäsenkortti. Jäsenkortin voimassaolo perustuu vuositarraan, jonka saa vuosittain maksettuaan jäsenmaksun. Jäsenkortilla voi osoittaa ammatillisen asemansa erilaisissa työtilanteissa. Jäsenkortti oikeuttaa ilmaiseen sisäänpääsyyn useimpiin kansallisiin urheilutapahtumiin. Poikkeuksena ovat ainoastaan jääkiekon SM-liigan ottelut ja tapahtumat, joihin täytyy erikseen akkreditoitua.

KANSAINVÄLINEN LEHDISTÖKORTTI (HUOM! VAIN A-JÄSENET)

Urheilutoimittajain Liiton A-jäsenet voivat hakea myös kansainvälisen urheilutoimittajien liiton (AIPS) lehdistökortin. AIPS-kortti on voimassa aina kaksi vuotta kerrallaan. AIPS-kortti myönnetään vain jäsenmaksunsa suorittaneille liiton A-jäsenille (ei paikalliskerhojen B-jäsenille).

KOULUTUKSET JA SEMINAARIT

Urheilutoimittajain Liitto ja paikalliskerhot järjestävät jäsenilleen erilaisia koulutustilaisuuksia ja seminaareja, joista suurin osa on maksuttomia. Yksityiskohtaiset kuvaukset koulutusten sisällöistä sekä ilmoittautumislomakkeet löytyvät liiton verkkosivuilta ja tapahtumakalenterista.

FAIR PLAY -LEHTI

Urheilutoimittajain Liiton jäsenet saavat maksutta postitse kotiinsa neljä kertaa vuodessa ilmestyvän liiton Fair Play -jäsenlehden. Fair Play -lehdet löytyvät myös liiton verkkosivujen materiaali-pankista.

KOULUTUSAPURAA

Urheilutoimittajain Liiton jäsenille on tarjolla myös koulutusapurahoja. Liitto myöntää henkilökohtaisia opintostipendejä ammatilliseen koulutautumiseen. Apurahaa voi saada oman ammattitaidon kehittämiseen ja syventämiseen tähtääviin opintoihin (ei perustason opintoihin) sekä yleissivistävään itsensä kehittämiseen. Hakuaika on vuosittain huhtikuun loppuun mennessä. Koulutusapurahaa saavan

jäsenen on toimitettava Fair Play -lehden juttu apurahan käytöstä.

UUDEEN URHEILUJÄSENÄ -ÄÄNESTYS (VAIN A- JA B-JÄSENET)

Urheilutoimittajain Liiton jäsenenä on oikeutettu osallistumaan vuosittain Vuoden Urheilija -äänestykseen. Samalla voi äänestää myös Vuoden Joukkueen ja Vuoden Valmentajan.

IF:N VAKUUTUKSET

If tarjoaa liiton jäsenille monia rahanarvoisia etuja ja alennuksia. Liiton jäsenet saavat suuremman alennuksen vakuutuksista: 11 % jo yhdestä vakuutuksesta, kun käytössä on Ifin paperiton palvelu. Parhaimmillaan alennus on jopa 16 %, sillä edut kasvavat asiakkuuden mukana.

VIKING LINEN LAIVAMATKAT

Viking Line tarjoaa liiton jäsenille matkoja erikoishintaan. Käytössä on myös kausittain voimassa olevia arvokuponkitarjouksia. Liiton jäsenille on tarjolla alennuksia mm. Helsinki-Tukholma-risteilyistä ja -reittimatkoista, Tallinnan päivärasteilyistä ja reittimatkoista Helsingistä sekä vuorokauden risteilyistä Turusta ja Turku-Tukholma-reittimatkoista.

MEHILÄISEN ASIAKASETUOHJELMA

Mehiläinen tarjoaa liiton jäsenille asiakasetuohjelman, jossa on hyödyllisiä etuja terveyden ja hyvinvoinnin tueksi. Edut saa käyttöön lataamalla puhelimeen maksuttoman OmaMehiläisen-sovelluksen ja rekisteröitymällä sen käyttäjäksi. Etuja saa rokotepalveluista, laboratoriotutkimuksista, terveystalveluista, suun terveyden palveluista ja Mehiläisen yhteistyökumppaneilta. Edut ovat voimassa sekä itselle että sovellukseen liitettyille perheenjäsenille ja ne löytyvät OmaMehiläisen-sovelluksesta kohdasta Lisää/Edut.

Lisätiedot kaikista jäseneduista liiton verkkosivuilla: www.urheilutoimittajat.fi.

Raimo Häyrinen 1940–2020

Tuhat sanaa kertoo enemmän kuin yksi kuva

Nyrkkeilyottelu alkaa, radioselostaja **Raimo Häyrinen** puhuu:

– Tämä ei ole tappelua, tämä on reilua kamppailu-urheilua. Miehet lyövät toisiaan poliisin luvalla...

Alkurepliikin jälkeen moni jää kuuntelemaan, kuinka ottelussa käy.

Häyrinen kävelee estradille työistuvassa ja uutukaisessa italiansuomalaisessa kokopuvussa. Hän aloittaa juontonsa:

– Anteeksi asuni, mutta se on ainoani.

Väki on otettu, yleisö on juontajan näpeissä. Häyrinen puhuu joka minuuttiin paljon, silti hän toistuvasti kiteyttää taidokkaasti.

Äskeisen toukokuun aikana edesmennyt Raimo Häyrinen tunnettiin monitietoisena ja mukaansa tempaavana radioselostajana, etenkin urheilun saralla. Hänen repertuaariinsa kuuluivat jokseenkin kaikki urheilulajit, joskin jääkiekko, nyrkkeily ja autourheilu nousivat hänellä silti selostamistään urheilulajeista kaikkein ylimmiksi.

Mutta ei Raimo "Rammy" Häyrinen ollut vain urheilumies. Hän kiinnostui aina ihan kaikesta. Yhtä lailla häntä inspiroivat rakennukset, kellot ja puukot kuin myös kirjallisuus, kuvataide ja autot. Se ilmeni usein hänen selostuksissaan, juontotehtävissään ja huutokauppameklaroinneissaan. Itse havaitsin Rammy'n väkevän monialakiinnostuksen kävelyretkillämme, joita enimmillään teimme viikoittain jopa neljä viimeisimmän noin kymmenen vuoden aikana.

Pääosin Yleisradiossa urheilutoimittajana työskennellyt Häyrinen piti väen pihdeissään radion jääkiekkoselostuksissa. Hän puhui kansan jäähalleihin. Suomen Jääkiekkomuseon valitsemiin Jääkiekkoleijoniin Häyristä ei silti koskaan kelpuutettu. Sitä vastoin parhaalle radioäänelle annettavia Telvispatsaita hänen ruhtinaalliseen kirjahyllyynsä kertyi peräti 13. Luku on sama kuin hänen pelinumeronsa usein.

– Onnenlukuni on 13. Äitini syntyi vuonna 1913. Se tulee siitä, Rammy kerrankin kommentoi numeromagiaansa.

Urheilutoimittaja Raimo Häyrinen, korkonimiltään Rammy ja Höyry, eli vaiheikkaan ja antoisan elämän. Hän inspiroitui mitä moninaisimmista asioista ja eli kauan täysillä, kunnes aivan viimeisimpinä vuosina muistisairaus rajoitti hänen menemisiään. Kuva: Hannu Ranta

Nyrkkeilystä Rammy tykkäsi. Hän matsasi itse hieman, selosti monet merkittävät ottelut ja työskenteli myös kehätuomarina. Esimerkiksi GeeBee-turnauksissa hän kävi vielä viime vuosinaan.

Urheilutoimittajuuden lisäksi Häyrinen työskenteli myös muun muassa liikennetoimittajana. Autot hän tunsu ja käsitteli itsekin autoja taiten. Rallia hän kokeili ja monet rallitähdet hän kiintoisaan tyyliin haastatteli.

Palloiluseuroista Rammylle ykkönen oli Bayern München. Vuodet Saksassa ja Münchenissä 1970-luvun alussa jättivät häneen pysyvän jäljen.

Kävelyretkillämme ei koskaan ollut hiljaista hetkeä, niissä tapahtui aina. Häyrisen monikerroksisuudesta kertoi se, että saman jaloittelun aikana hän teki rituaalitervehdyksen muukalaislegioonan kuuluneen miehen kanssa sekä leperteli vaunuissa köllötäville vauvoille ja katua pitkin taivaltaneille nelijalkaisille hauvoille.

Vaikka kaikkiruokaista miestä kiinnosti aivan kaikki avaran taivaan alla, niin urheilu ja urheilutoimittajana olemisen olivat hänelle energieettinen ja innostava asia. Persoonalliset ja moniulottei-

set urheilujutut jatkuvat suvussa: Raimo Häyrisen pojista toinen eli **Raiko Häyrinen** työskentelee meritoituneena ja asioista alati moninaisia näkökulmia löytävänä urheilutoimittajana.

Kesäkuun alussa tervantumma, ruuhta muistuttanut, karheantyylikäs, hapsuton ja koruton arkku vei tämän kertomuksen miehen mennessään. Arkku muistutti koulusta jo jokseenkin rippikouluikäisenä maailman merille karanneen miehen mitä moninaisimmista retkistä. Ikään kuin aavalle ulapalle keskuudestamme siirtynyt monikerroksinen mies oli myös loppuun asti ylpeä Merimies-Unionin jäsenyydestään ja siitä, että hän sai olla mukana Laivaston Sukeltajakillan toiminnassa.

Hannu Ranta

Innostava mutta raskas kirja-projekti

Toteutin Mona-Liisa Nousiaisen haaveen

Viime vuoden heinäkuussa 36-vuotiaana syöpään kuolleesta hiihtäjästä ja harmonikansoittajasta **Mona-Liisa Nousiaisesta** (o.s. Malvalehto) ilmestyy lokakuussa kirja. Nyt voin kokemuksesta kertoa, että kirjan kirjoittaminen henkilöstä, jonka poistuminen keskuudestamme kesken projektin on jo etukäteen tiedossa, voi olla innostavaa mutta samalla raskasta.

Teksti: **Laura Arffman** Kuva: **Laura Arffmanin kotialbumi**

Työ alkoi yhdessä Mona-Liisan kanssa kesällä 2019. Yhteinen aika jäi varsin lyhyeksi, ja keskusteluissa keskityttiin tarkoituksella enemmän vain tiettyihin teemoihin. Aiheet oli priorisoitava, koska emme tieneet, kuinka paljon aikaa lopulta on.

Kirja oli Mona-Liisan haave, ja hänen ajatuksensa oli, että hän haluaa ennen kaikkea jättää muiston itsestään ja elämästään tyttärelleen Isabellalle. Itse arastelin aluksi ajatusta kirjasta, koska olin jäämässä perhevapaalle. Sekä esikoinlapsen että esikoiskirjan synnyttämisen yhtä aikaa tuntui hurjalta. Yritin saada työtä tehtyä mahdollisimman pitkälle ennen lapsen syntymää. Koska Sofi päätti saapua hieman ennen aikaan, työskentelin kirjan parissa vielä viimeiset tunnit ennen laitokselle lähtemistäkin. Vuoden 2019 puolella tärkeintä itselle oli käydä läpi tausta-aineisto ja tehdä ensimmäisiä haastatteluita etenkin Helsingin päässä sekä saada työ alkuun muutamien lukujen osalta. Lapsen syntymän jälkeen pidin täydellisen kahden kuukauden tauon.

Kolme kassillista kansioita

Suuri apu tausta-aineiston osalta tuli Mona-Liisalta itseltään. Kesäkuussa automme takakonttiin lastattiin kolme Ikean kassillista lehtileikekansioita. Kuusi suurta kirjanpitomappia oli täynnä lehtijuttuja hiihdosta, neljä kansiolista arkistoituja juttuja liittyen esiintymisiin, soittokilpailuihin ja matkoihin. Tarkan ja yksityiskohtaisen media-aineiston oli kasannut Mona-Liisan äiti **Maria-Liisa Malvalehto**. Lehtijuttuja oli kerätty kaikista suomalaisista julkaisuksista, niin eri maakunnista kuin valtakunnallisistakin medioista. Ensimmäiset jutut oli kirjoitettu Mona-Liisan ollessa vain muutaman vuoden ikäinen ja viimeisimmät koskivat hiihtouran päättymistä.

– Mona-Liisan äidin kasaamat lehtileikekansiot olivat suureksi avuksi kirja-projektissa, kertoo **Laura Arffman**.

mäiset jutut oli kirjoitettu Mona-Liisan ollessa vain muutaman vuoden ikäinen ja viimeisimmät koskivat hiihtouran päättymistä.

Arjenkin oli pyörittävä

Tärkeää projektin maaliin saattamisen näkökulmasta oli, että arki saatiin pyörimään. En missään kohtaa edes haaveillut pitkistä, kahdeksan tunnin kirjoituspäivistä. Sovimme mieheni kanssa, että kahdesta neljään tuntia päivässä riittää eikä mittavia erityisjärjestelyitä silloin tarvita. Vuoden 2020 alussa kirjoitin aamupäivät ennen kuin mieheni lähti töihin, keväällä aikataulu kääntyi toisin päin ja kirjoitin illat.

Tammi-helmikuun vaihteessa pakkasien lapsen ja oman äitini lentokoneeseen ja vietimme Rovaniemellä reilun viikon. Myöhemmin talven aikana sovin tapamisia Helsinkiin ja paljon tein myös puhelinhaastatteluita. Oli helpointa työskennellä kotoa käsin. Mona-Liisan aviomies Ville Nousiainen oli korvaamaton apu koko projektin ajan. Hänellä oli aina aikaa, ja hän jaksoi raskaasta aiheesta huolimatta aina vastata.

Koronalle ja Gummerukselle kiitos!

Koronan rantautuminen Suomeen rajoituksineen oli projektin kannalta jopa hyvä asia. Vaikka vanhempainvapaalla ei aikataulua varsinaisesti ollut muutenkaan, loppuivat koronan myötä viimeisetkin aamukerhot ja iltapäivien menot sekä uintiharrastus, lopulta peruuntuivat myös kevääksi suunnitellut matkat.

Kirjoittamisen edetessä opin paljon myös omista työskentelytavoistani. Huomasin itse, että kirjoitin ensin jokaisesta luvusta rungon. Vaikka kesken prosessin ymmärsin, miten paljaita ensimmäiset versiot olivat, etenin omalla tyylilläni loppuun asti ja täydensin vasta seuraavalla kirjoituskierroksella. Oli korvaamatonta saada palautetta Gummeruksen suunnalta monessa eri vaiheessa. Se auttoi eteenpäin.

Suoraa ja elämänmakuista

Nykyisin iso osa elämänkerroista kirjoitetaan minä-kertojan kautta. Meillä ei ollut Mona-Liisan kanssa tarpeeksi aikaa siihen. Alusta asti oli selvää, että tätä kirjaa ei kirjoiteta niin. Haastateltavilla olikin iso rooli tarinan rakentumisessa. Vaikka oma ääneni kuuluu kirjassa, on teosta varten haastateltu noin 30 Mona-

Liisan elämään vaikuttanutta henkilöä.

Koska elämä on täynnä erilaisia kohtaamisia, ideoimme Mona-Liisan kanssa yhdessä kirjaan erilaisen lähestymistavan. Siitä syystä teos on osittain myös henkilökohtainen. Mona-Liisa ehti lyhyen ajan sisällä antaa itsestään paljon, joten tuntui siltä, että oli reilua antaa jotain myös takaisin. Nuoren ihmisen kuolema ja sen seuraaminen vierestä saman ikäisenä on rankkaa. Itsestä tuntui siltä, että Mona-Liisan kuolema tuntui erilaiselta kuin jo ikääntyneiden sukulaisten saattaminen hautaan.

Mona-Liisa toivoi kaiken kaikkiaan rehellistä kirjaa itsestään. Ei kiiltokuvamaista muisteloja, vaan suoraa ja elämänmakuista.

Turha jossitella

En tiedä, osaisinko tehdä itse projektin suhteen mitään toisin. Ehkä aloittaisin paljon aikaisemmin. Jossittelu on kuitenkin turhaa. On ylipäänsä tärkeää, että ajatus Mona-Liisan muistojen ottamisesta talteen tuli ja samalla hän uskalsi kertoa ääneen pitkäaikaisen unelmansa kirjasta. Ammatillinen etäisyys säilyi välillämme hänen uransa viimeisiin kausiin saakka, vaikka yhteys olikin muutaman talven ajan luottamuksellinen. Ystävyytemme alkoi kunnolla vasta uran päättymisen jälkeen. Projektia Mona-Liisan ja hänen läheistensä kanssa oli helppo tehdä. Vaikka aihe oli koskettava ja surullinenkin, halusi jokainen muistella Mona-Liisaa, ja mukaan mahtui lukuisia iloisia ja pohjattomasti naurua tuottavia hetkiä.

Kiitollisuutta katkeruuden sijaan

Lopputulosta on itse vaikea arvioida, mutta tyypillinen urheilukirja se ei ole. Eräs ennakkoon kirjan luenut ystäväni sanoikin, että erilaisille lukijoille myös urheilun ulkopuolella löytyy useita kiinnostavia teemoja. Teos on varmasti elämänmakuinen ja etenkin Mona-Liisan osalta konstaillemattoman rehellinen. Mona-Liisa toivoi, että kirjan lukijat saisivat teoksesta mahdollisesti elämänsä myös toivoa ja uskoa, olipa eteen tuleva vaikeus tai onnen aihe pieni tai suuri. Mona-Liisan arvoissa perhe meni kaiken muun edelle. Kirjasta paistaa kiitollisuus katkeruuden sijaan.

HUT jakaa vuosittain koulutusstipendejä jäsenistölleen. Viime vuonna yksi stipendin saaneista oli Laura Arffman. Stipendiä voi anoa ammatilliseen tai muuten vain itseään kehittäväseen koulutukseen tai projektiin. Työmatkoihin sitä ei myönnetä. ♦

PAIKALLISKERHOKUULUMISIA

Mikael ja Kimmo Kotro näyttivät lajitekniikoita Susirajan Urheilutoimittajien välle.

Padel on noussut suosioon myös Joensuussa

Susirajan Urheilutoimittajien perinteisen koulutustilaisuuden teemana oli tällä kertaa padel, joka on reilun vuoden aikana noussut suosituksi mailapeliksi myös Joensuussa.

Teksti: Jani Leinonen Kuva: Jarmo Sieviläinen

Padelin pelimahdollisuudet Joensuuhun on luonut yrittäjä **Rauno Bies**, joka on tehnyt Kuntokeitaalle neljä kenttää, joista kaksi on sisällä ja kaksi ulkona. Padel on nelinpeli, mutta erikoisuutena Kuntokeitaalla on nelinpelikenttien lisäksi myös yksi kaksinpelikenttä.

Ulkokentät valmistuivat Kuntokeitaalle viimekesänä. Biesin mukaan ulkokenttien pohjat maksoivat 55 000 euroa ja lisäksi hintaa tuli kenttää kohden 35 000 euroa.

– Jälkikäteen on helppo sanoa, että padel-kentät olisi pitänyt tehdä jo aiemmin. Padelissa on tietty aktiivinen ja innokas porukka, joka on koukuttanut lajiin, Bies kuvailee.

Jos Biesin nimi kuulostaa tutulta, ei ihme: hän on nimittäin pistooliammunnan olympiamitalisti Los Angelesista vuodelta 1984.

Padelin seuratoimintaa Joensuussa pyörittää Periferian Padel, josta urheilutoimittajia olivat kouluttamassa jo aiem-

min Espanjassa asuessaan lajiin tutustuneet **Kimmo** ja **Mikael Kotro**. Uudessa seurassa on jo noin 60 jäsentä.

– Pelaajien määrä on kasvanut koko ajan. Mukana on sekä miehiä että naisia, seuran puheenjohtajana toimiva Kimmo Kotro toteaa.

Pienen alustuksen jälkeen Kotrot veivät noin kymmenhenkisen joukkomme kentälle ja perehdyttivät meitä parhaansa mukaan bandejan ja muiden lajitekniikoiden syövereihin.

Ensimmäistä kertaa padel saapui Joensuuhun noin vuosi sitten, ja jo nyt lajista on tullut Kuntokeitaan suosituin laji sulkapallon rinnalle. Myös kilpailutoiminta on lisääntymässä.

Joensuussa varsinkin muiden palloilulajien harrastajat tuntuvat ottaneen padelin omakseen: kentillä näkee paljon muun muassa entisiä ja nykyisiä huippupesäpallolijoita. Padel on kuitenkin lajina sellainen, että kenen tahansa on helppo se aloittaa, Kimmo ja Mikael Kotro muistuttavat. ♦

Lähes 400 sivua nostalgiahyökkäystä

OLYMPIASTADION

Erkki Alaja
Kustannusosakeyhtiö
Teos 2020
384 sivua

Urheilun moniottelija **Erkki Alaja** on taas tehnyt kulttuuriteon. *Olympiastadion* on varsin tyhjentävä läpikäynti maamme tärkeimmän urheilupyhätön yli 80-vuotisesta historiasta. Hävyttömän hintavaksi kohonnut peruskorjauskin on tämän kirjan lukemisen jälkeen ehkä helpompi käsittää kokonaan uuden stadionin rakentamista paremmaksi ratkaisuksi.

Alajan teos on pääosin kronologinen. Läpikotaisin kronologinen se ei ole – eikä voikaan, koska Olympiastadion on ollut niin monen erilaisen tapahtuman näyttämönä, ja Alaja on syystäkin niputtanut joitakin asioita yhteen siten, ettei punainen lanka katkeaisi.

Helsingin Olympiastadion ei tosiaankaan ole pelkkä urheiluareena. Niinpä *Olympiastadion* on paljon muutakin kuin urheilukirja. **Jare Tiuhonen**, paremmin tunnettu räppärimellään Cheek, veti elokuussa 2014 ensimmäisenä yksittäisenä kotimaisena artistina Olympiastadionin täyteen, ja vieläpä kahtena peräkkäisenä iltana. Alaja on antanut Cheekille peräti kuusi sivua. Muun muassa **Bruce Springsteen** jäi tässä suhteessa kauas kärjestä.

Alaja ei ole päästänyt itseään helpolla. Toki hänen aiematkin suurteoksensa, omaelämäkerta *Kutsumus*, Helsingin jäähallin historiikki sekä *Bollis*, olivat vaatineet paljon taustatyötä. Mutta oletan, että *Olympiastadion* vielä roimasti enemmän. Niin paljon faktaa lukijalle pyhätön historiasta syötetään.

Kirjan kuvitus on melko runsas ja varsin laadukas. Sekä tekstin että kuvien kautta moni varmasti palaa muistoissaan vuosien ja vuosikymmenten taakse. Varsinkin niille, joille Olympiastadion on ollut kuin toinen koti, tämä kirja on melkoista nostalgiahyökkäystä.

Alajan teoksissa ei juurikaan törmää kirjoitusvirheisiin. Harmi, että taitto-ohjelma on tällä kertaa tehnyt omia tekojaan.

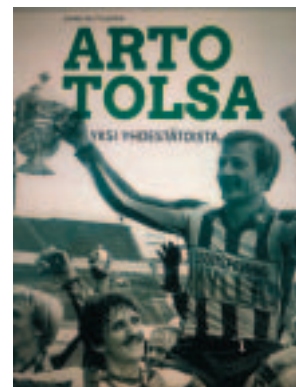
Alusta lähes loppuun asti Alaja on *Olympiastadionissa* vain sivustaseuraaja ja kertoja, ja kerronnan hän tekee tutulla, sympaattisella tyylillään, tällä kertaa ymmärrettävästi pari pykälää ”virallisemmin” kuin esimerkiksi *Kutsumuksessa*. Sykähdyttävimpiä henkilökohtaisia Olympiastadion-kokemuksiaan hän luettelee ja taustoittaa vasta kirjan lopussa, Oodi Olympiastadionille -kappaleessa. Siihen asti Alaja lähes tyystin vaikenee omista tekemisistään pyhätön syövereissä tai viheriöllä. Oman matalan profiilin huippu on, ettei Alaja mainitse itseään edes vuodelta 1977 olevan HJK-Kiffen -SM-sarjaottelun kuvan kuvatekstissä, vaikka on kuvassa etualalla keskellä lähimpänä palloa.

Matti Hannula

Raadollista kerrontaa

ARTO TOLSA – YKSI YHDESTÄTOISTA

Kimmo Mutttilainen
VK-Kustannus 2020
438 sivua

Tuore elämäkerta tarjoaa rankan kuvauksen kotkalaisjalkapalloilija **Arto Tolsan** elämän viimeisistä vuosista. Pitkänhuiskea Tolsa (1945–1989) oli pelaajauransa aikana kiitelty ja haukuttu persoona. Kotkalainen ei saanut 1960-luvulla ansaitsemaansa arvostusta, vaikka nousi nuorena A-maajoukkueen vakiokastukseen. Ivaajia riitti vieraskenttien katsomoissa, eikä herkkä yksinhuoltajaäidin poika ollut immuuni arvostelulle.

Kotkasta tie vei vuonna 1969 Belgiaan ja Beerschotin paikkaan. Tuohon aikaan ammattilaiseksi pääsy oli erittäin vaikeaa. Tolsankaan ensimmäinen vuosi ei ollut helppo, mutta sen jälkeen suomalainen sementoi paikkansa antwerpeniläisseurassa vuosikymmeneksi.

Kotkalaislähtöinen **Kimmo Mutttilainen** kertoo *Arto Tolsa – Yksi yhdestätoista* päähenkilönsä matkan orjallisen kronologisesti ja käy tämän pelaamat ottelut läpi turhankin pikutarkasti. Toki Mutttilainen tarjoaa runsaasti uutta tietoa Tolsan peleistä Belgian liigassa, ja myös maaottelukuvauksiin on saatu arvokkaita kommentteja Tolsan pelikavereilta.

Mutttilainen valmisteli kirjaansa kymmenen vuoden ajan, mikä näkyy hyvässä ja pahassa. Teos on laaja, mutta siinä on turhan paljon toistoa. Kuvien taso ei ole häppöinen, mutta ne antavat toki kasvot kirjan keskeisille hahmoille.

Tolsa nousi Beerschotissa kapteeniksi ja johtavaksi pelaajaksi. Suomeen hän palasi 1979 tuoreena Belgian cupmestarina. Seuraavana vuonna hän valtasi Suomen cupin KTP:n kanssa. Arkielämä kotikaupungissa oli kuitenkin ankeaa. Siviilityö kaupungin palveluksessa ei motivoinut, eikä jalkapallokaan enää samassa määrin kuin 1960-luvun KTP-vuosina.

Mutttilainen on saanut kotkalaiset kertomaan Tolsan alamaasta ja sen syistä. Kirjan mukaan Tolsa alkoi käyttää liiaksi alkoholia Antwerpenissä pitkän loukkaantumisperiodinsa aikana. Lisäksi hän oppi lääkitsemään itseään piristeillä, jotka olivat 1970-luvulla yleisessä käytössä belgialaisessa ammattijalkapallossa.

Päihteiden käyttö vei nopeasti työn alta, johti avioeroon ja lopulta mielenterveydellisiin ongelmiin. Mutttilainen ei moralisoi Tolsan lähipiiriä, mutta lukijana ei voi olla ihmettelemättä, miksi joukkuekaverit suojelivat tähtipelaajaa, jotta tämän märkä elämä ei paljastuisi julkisuuteen.

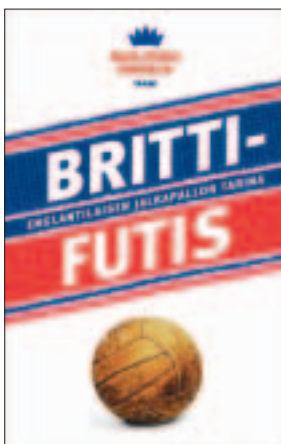
Mutttilainen kuvaa raadollisesti, mutta tyylikkäästi, Tolsan viimeisiä vuosia. Elämänlanka päättyi oman käden kautta 43-vuotiaana. Tämän elämäkerran jälkeen kuva kotkalaisen jalkapallon suuresta pojasta on huomattavasti monipuolisempi.

Juha Kanerva

Kirja Brittifutiksen ystäville ja muillekin

BRITTIFUTIS – ENGLANTILAISEN JALKAPALLON TARINA

Saku-Pekka Sundelin
Tammi
278 sivua

Englantilainen jalkapallo on saavuttanut suomalaisten keskuudessa erityisase-
man. Toki nykyisellä Valioliiga-
aikakaudella Englannin miesten
korkeimman sarjatasen globaali
suosio saattaa jossakin toisessa
maassa ohittaa suomalaisen fani-
tuksen. Silti meillä on kummalli-
sen läheinen suhde kuningaspe-
lin emämaan sarjoihin ja ennen
kaikkea seuroihin.

IS Urheilun jalkapallotoimittaja **Saku-Pekka Sundelin** tarjoaa ilmiötä monipuolisesti valottavan teoksen. Vaikka *Brittifutis* kolahtanee parhaiten juuri kyseisen maan jalkapal-
lon ja seurojen kannattajiin, tarjoaa se kiinnostavia näkökul-
mia ja tarinoita myös aihepiiriä vähemmän tunteville. Tämä
onkin ollut kirjoittajan yksi tavoite, ja siinä teos onnistuu
mainiosti.

Yhtenä anekdoottina kirjassa mainitaan vuoden 2001 Mes-
tarien liigan karsintaottelu FC Haka – Liverpool Helsingin
olympiastadionilla. Katsomossa oli enemmän punapaitaisia
vierasjoukkueen kannattajia kuin kotijoukkueen faneja. Pu-
napaidoista suurin osa oli suomalaisia, sillä vierasjoukkueen
kannattajia oli ja on edelleen Suomessa valtava määrä. Otte-
lu teki näkyväksi sen valtavan suomalaisen fanipohjan, joka
päättäneellä Valioliiga-kaudella 19. pääsarjamestaruutensa
voittaneella Liverpoolilla Suomessa on. Sen lisäksi on kaikki-
en muiden brittiseurojen fanit, ja tällä laskutavalla päästään
helposti ainakin kymmeniin tuhansiin brittijalkapallon entu-
siasteihin.

Brittifutis tarjoaa nostalgiahenkäyksiä kirjoittajan ikäpolvel-
le (s. 1976), mutta tarjoaa myös Valioliigan perustamisen 1992
jälkeen syntyneille omakohtaisia muistoja herättäviä tarinoi-
ta. Raumalta kotoisin oleva Sundelin ei ole oikeastaan voinut
välttää kohtaamasta englantilaista jalkapalloa. Hän kertoo jo
kirjan johdannossa oman lapsuutensa ja nuoruutensa ajan yh-
tymäkohdista sumuisen saaren jalkapallon kanssa.

Samanlaisista kimmokkeista monen muunkin suomalaisen
rakkaus liverpooleihin, manuihin, arsenaaleihin ja muihin
tuttuihin seuroihin on syttynyt: isien ja isoisien Vakioveikka-
uksen harrastaminen, 1970-luvulla alkaneiden lauantain klo
17 Englannin liiga -ottelujen seuraaminen televisiosta sekä
pihapeleissä valittujen pelaajatähtien ja seurojen nimien käyt-
täminen. Kukapa 1970-luvun lopussa nahkakuulan perässä
juossut nappula ei olisi haaveillut omaavansa **Kevin Keega-
nin** pallonhallintataitoja tai 1980-luvulla mustavalkoiset Adi-
das Copa Mundialit jalassaan osuvansa yhtä taitavasti maaliin
kuin **Gary Lineker** 1986 Meksikon MM-kilpailuissa.

Kirja tarjoaa syvällisen näkemyksen ja kokemuksen englan-
tilaiseen lajikulttuuriin myös siksi, että kirjoittaja työskenteli
2010-luvun alussa kolme vuotta *Veikkaaja*-lehden kirjeenvaih-
tajana Isossa-Britanniassa. Tässä yhteydessä paljastuu myös
se, että liika on liikaa myös englantilaisen jalkapallon suhteen
– ainakin, jos sitä tekee työkseen.

Kirjassa avataan elävästi myös englantilaisen jalkapallon
sisin olemus sekä historialliset, kulttuuriset ja yhteiskunnal-
liset juuret. Kirja on varsinainen aihepiirinsä runsauden sar-
vi, ja se huipentuu muutamien tunnetuimpien suomalaisten
Englannin pääsarjatasolla menestyneiden jalkapalloilijoiden
tarinoihin. Erityismaininnan kirjoittajalle voi antaa naisten jal-
kapallon historiaa Englannissa avaavasta osuudesta. Aiheelle
omistetusta luvusta selviää, miksi naisten jalkapallo oli viral-
lisesti kielletty Englannissa yli 50 vuotta. Kirjaa voi suositella
niin englantilaisen jalkapallon ystäville kuin niillekin, joita
tämä suomalaisten mystinen suhde brittifutikseen on askar-
ruttanut.

Esko Hatunen

Urheilutoimittajain Liitto
www.urheilutoimittajat.fi

Löydät meidät Facebookista
facebook.com/urheilutoimittajat

Seuraa meitä Twitterissä
twitter.com/urheilutoimitus

TERVETULO A URHEILU MEHILÄISEN VIRTUAALISEEN ASIA NTUNT IJA- KONGRESSIIN 30. – 31.10.2020.

Asiantuntijakongressin teemoina ovat urheilijan tuki- ja liikuntaelinvaivat, niiden diagnosointi ja hoito. Tarjolla on laaja kattaus Urheilu Mehiläisen ja kansainvälisten asiantuntijoiden luentoja urheilijoiden nivus-, polvi-, nilkka- ja jalkaterä- sekä olkapäävaivoista.

PERJANTAI 30.10.2020 klo 9.15–16.00

Urheilijan nivusvaivat

- Nivusvammat – leikkaushoidon indikaatiot
- Joukkueläkkärin kokemukset nivusvammojen hoidosta
- Nivunen fysioterapian näkökulmasta
- “The FC Zenit way”, postoperative rehabilitation and return to play concept

Urheilijan polvivaivat

- Polven biomekaniikka
- MCL-vamma urheilijalla
- Patellofemoriaaliset vammat
- Urheilijan polvi fysioterapian näkökulmasta
- Meniscus rupture in athletes, surgical options
- “The Chicago Bulls way”, athletes’ healthcare in elite level basketball
- Urheilijan epäspesifi polviongelma

LAUANTAI 31.10.2020 klo 9.15–16

Urheilijan nilkka- ja jalkaterävaivat

- Peroneus-, TP- ja TA-jänteiden ongelmat, niiden etiologia ja hoitolinjat
- Leikkaushoidon vaikuttavuusseuranta käsikirurgiassa ja ortopediassa
- Nilkan instabiliteetti
- Akillesrepeämän hoito
- Akilles tendinopatia – lepo vai kuormitus

Urheilijan olkapäävaivat

- Ensimmäisen olkapään anteriorisen sijoiltaanmenon hoito urheilijalla
- Solisluun murtuma urheilijalla
- AC-luksaation hoito
- Olkapään kipu: heittäjän ja uimarin olkapää
- Urheilijan olkapää: yksinkertainen on kaunista

Lue lisää ja ilmoittaudu osoitteessa urheilumehilainen.fi/tapahtuma

Tapahtuma on virtuaalinen ja maksuton.

**MEILLE KAIKKI OVAT
HUIPPU-URHEILIJOITA**

#vuodenurheilija

Jo vuodesta 1947.

